

I

(Legislatívne akty)

NARIADENIA

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2021/690

z 28. apríla 2021,

ktorým sa zriaďuje Program pre vnútorný trh, konkurencieschopnosť podnikov vrátane malých a stredných podnikov, oblasť rastlín, zvierat, potravín a krmív a európsku štatistiku (Program pre jednotný trh) a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 99/2013, (EÚ) č. 1287/2013, (EÚ) č. 254/2014 a (EÚ) č. 652/2014

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 43 ods. 2, článok 114, článok 168 ods. 4 písm. b) a články 173 a 338,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽³⁾,

keďže:

- (1) Vnútorný trh je základným kameňom Únie. Od svojho založenia významne prispieva k rastu, konkurencieschopnosti a zamestnanosti a mal by aj naďalej prinášať všetkým občanom a podnikom rovnaký prospech. Vytvoril nové príležitosti a priniesol úspory z rozsahu pre podniky v Únii, najmä mikropodniky a malé a stredné podniky (ďalej len „MSP“), a posilnil ich odvetvovú konkurencieschopnosť. Vnútorný trh prispel k vytváraniu pracovných miest a ponúkol spotrebiteľom väčší výber vysokokvalitných výrobkov a služieb za nižšie ceny. Zostáva motorom budovania integrovanejšieho trhu a silnejšieho, vyrovnannejšieho a spravodlivejšieho hospodárstva. Je jedným z najväčších úspechov Únie a jej najlepším aktívom v čoraz globálnejšom svete, ako aj kľúčovým prvkom pri dosahovaní zelenej a digitálnej transformácie smerom k udržateľnému hospodárstvu v reakcii na rastúce tlaky zmeny klímy.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 62, 15.2.2019, s. 40.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 86, 7.3.2019, s. 259.

⁽³⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 12. februára 2019 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a pozícia Rady v prvom čítaní z 13. apríla 2021 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku). Pozícia Európskeho parlamentu z 27. apríla 2021 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku).

- (2) Je potrebné, aby sa vnútorný trh neustále prispôboval rýchlo sa meniacemu prostrediu digitálnej revolúcie a globalizácie. Nová éra digitálnej inovácie naďalej poskytuje príležitosti pre podniky a jednotlivcov, vytvára nové produkty, služby, procesy a obchodné modely, ako aj príležitosti na efektívnu tvorbu vysokokvalitnej štatistiky. Rovnako predstavuje výzvu pre reguláciu, presadzovanie právnych predpisov, ochranu spotrebiteľa a bezpečnosť.
- (3) Fungovanie vnútorného trhu sa opiera o značné množstvo právnych predpisov Únie. Týka sa to najmä konkurencieschopnosti, normalizácie, vzájomného uznávania, posudzovania zhody, ochrany spotrebiteľa a dohľadu nad trhom. Pozostáva tiež z pravidiel týkajúcich sa podnikateľských, obchodných a finančných transakcií, oblasti rastlín, zvierat, potravín a krmív, tvorby európskej štatistiky a podpory spravodlivej hospodárskej súťaže. V tomto značnom množstve právnych predpisov Únie sa stanovujú rovnaké podmienky pre všetkých, čo je podstatné pre fungovanie vnútorného trhu v prospech spotrebiteľov a podnikov.
- (4) Napriek tomu pretrvávajú diskriminačné, neodôvodnené alebo neprimerané bariéry riadneho fungovania vnútorného trhu a objavujú sa nové prekážky. Prijatie pravidiel predstavuje len prvý krok a rovnako dôležité je, aby sa zabezpečilo ich fungovanie. Súčasný výzvy spojené s presadzovaním existujúcich pravidiel, prekážky voľného pohybu tovaru a služieb a nízka úroveň cezhraničného verejného obstarávania obmedzujú príležitosti pre podniky a spotrebiteľov. Riešenie takýchto prekážok je v konečnom dôsledku otázkou dôvery občanov v Úniu, ako aj v jej spôsobilosť prinášať výsledky a jej schopnosť vytvárať pracovné miesta a rast a zároveň chrániť verejný záujem.
- (5) V minulosti existovali samostatné programy pre akcie Únie v oblasti konkurencieschopnosti podnikov, najmä MSP, ochrany spotrebiteľa, zákazníkov a koncových používateľov finančných služieb, tvorby politiky v oblasti finančných služieb a v oblasti rastlín, zvierat, potravín a krmív. Niektoré ďalšie činnosti boli financované priamo v rámci rozpočtových riadkov pre vnútorný trh. Teraz je potrebné zefektívniť a využiť synergie medzi rôznymi akciami a vytvoriť pružnejší, transparentnejší, jednoduchší a agilnejší rámec financovania činností zameraných na dosiahnutie dobre fungujúceho udržateľného vnútorného trhu. Preto by sa mal zriadiť nový program, ktorý spojí činnosti v minulosti financované v rámci uvedených iných programov a iných príslušných rozpočtových riadkov. Uvedený program by mal zahŕňať aj nové iniciatívy, ktorých cieľom je zlepšiť fungovanie vnútorného trhu, pričom by sa mal vyhýbať duplicité so súvisiacimi programami a akciami Únie.
- (6) Rozvoj, tvorba a šírenie európskej štatistiky podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 ⁽⁴⁾ podliehali osobitnému európskemu štatistickému programu zriadenému nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 99/2013 ⁽⁵⁾. S cieľom zabezpečiť kontinuitu tvorby a šírenia európskej štatistiky by mal nový program zahŕňať aj činnosti, na ktoré sa vzťahuje predchádzajúci európsky štatistický program, a to na základe vytvorenia rámca pre rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky podľa nariadenia (ES) č. 223/2009. Nový program by mal vytvoriť finančný rámec pre európsku štatistiku s cieľom poskytovať vysokokvalitnú, porovnateľnú a spoľahlivú európsku štatistiku, aby sa podporilo navrhovanie, vykonávanie, monitorovanie a hodnotenie všetkých politík Únie. Odborná nezávislosť je nevyhnutným predpokladom rozvoja, tvorby a šírenia európskej štatistiky.
- (7) Je preto vhodné zriadiť program na zlepšenie fungovania vnútorného trhu, konkurencieschopnosti a udržateľnosti podnikov, najmä MSP, normalizácie, dohľadu nad trhom a ochrany spotrebiteľa, oblasti rastlín, zvierat, potravín a krmív a európskej štatistiky (Program pre jednotný trh) (ďalej len „program“). Program by sa mal zriadiť na obdobie siedmich rokov, aby sa jeho trvanie zosúladiť s trvaním viacročného finančného rámca na roky 2021 až 2027, stanoveným v nariadení Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 ⁽⁶⁾.

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 z 11. marca 2009 o európskej štatistike a o zrušení nariadenia (ES, Euratom) č. 1101/2008 o prenose dôverných štatistických údajov Štatistickému úradu Európskych spoločenstiev, nariadenia Rady (ES) č. 322/97 o štatistike Spoločenstva a rozhodnutia Rady 89/382/EHS, Euratom o založení Výboru pre štatistické programy Európskych spoločenstiev (Ú. v. EÚ L 87, 31.3.2009, s. 164).

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 99/2013 z 15. januára 2013 o európskom štatistickom programe na roky 2013 až 2017 (Ú. v. EÚ L 39, 9.2.2013, s. 12).

⁽⁶⁾ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 11).

- (8) Program by mal podporovať navrhovanie, vykonávanie a presadzovanie právnych predpisov Únie, ktoré sú oporou riadneho fungovania vnútorného trhu. Program by mal podporovať vytváranie správnych podmienok na posilnenie postavenia všetkých aktérov vnútorného trhu, a to aj podnikov, občanov, vrátane spotrebiteľov, a zamestnancov, zástupcov občianskej spoločnosti a orgánov verejnej správy. Na tento účel by sa program mal zamerať na posilnenie konkurencieschopnosti, budovania kapacít a udržateľnosti podnikov, najmä MSP, a to aj tých, ktoré sú prevádzkované v odvetví cestovného ruchu. Udržateľnosť podnikov je dôležitá na zachovanie ich dlhodobej konkurencieschopnosti a prispieva k prechodu na hospodársky, environmentálne a sociálne udržateľnejšiu Úniu, ktorý by mal ísť ruka v ruke s digitalizáciou a zapojením sa do udržateľných podnikateľských praktík. Program by mal podporovať aj presadzovanie ochrany spotrebiteľa a pravidiel bezpečnosti. Mal by tiež zvýšiť informovanosť podnikov a jednotlivcov o ich právach tým, že sa im poskytnú správne nástroje, vhodné informácie a pomoc, aby mohli prijímať informované rozhodnutia a posilniť svoju účasť na tvorbe politik Únie. Okrem toho by cieľom programu malo byť zlepšenie regulačnej a administratívnej spolupráce, najmä prostredníctvom programov odbornej prípravy, výmeny najlepších postupov a budovania základne znalostí a schopností vrátane využívania strategického verejného obstarávania. Program by sa mal aj prostredníctvom širokého zapojenia zainteresovaných strán zameriavať tiež na podporu tvorby vysokokvalitných unijných a medzinárodných noriem a pravidiel, ktoré sú základom vykonávania právnych predpisov Únie.

To by malo zahŕňať oblasť finančného výkazníctva a auditu, čím sa prispeje k transparentnosti a dobrému fungovaniu kapitálových trhov Únie a k zvýšeniu ochrany investorov. Cieľom programu by takisto mala byť podpora vykonávania a presadzovania právnych predpisov Únie, ktorými sa zabezpečuje vysoká úroveň zdravia ľudí, zvierat a rastlín, ochrana blahobytu ľudí, ochrana dobrých životných podmienok zvierat a bezpečnosť potravín a krmív, pričom by sa mali dodržiavať zásady udržateľného rozvoja a mala by sa zabezpečovať vysoká úroveň ochrany spotrebiteľov. Program by mal zároveň podporovať tvorbu vysokokvalitnej európskej štatistiky v súlade so štatistickými zásadami stanovenými v nariadení (ES) č. 223/2009 a podrobne rozpracovanými v Kódexe postupov pre európsku štatistiku.

- (9) Moderný vnútorný trh, ktorý je založený na zásadách spravodlivosti, transparentnosti a vzájomnej dôvery, podporuje hospodársku súťaž a prináša výhody pre spotrebiteľov, podniky a zamestnancov. Lepšie využívanie stále sa vyvíjajúceho vnútorného trhu so službami by malo pomôcť podnikom v Únii vytvárať pracovné miesta a cezhranične sa rozrastať, poskytovať širší výber služieb za lepšie ceny a zachovávať vysoké normy pre spotrebiteľov a pracovníkov. Na dosiahnutie tohto cieľa by mal program prispieť k lepšiemu monitorovaniu vývoja vnútorného trhu, ako aj k identifikácii a odstráneniu zostávajúcich diskriminačných, neodôvodnených alebo neprimeraných prekážok, a mal by zabezpečiť, aby sa regulačný rámec mohol prispôbiť všetkým formám inovácie vrátane nových technologických trendov a postupov, obchodných modelov inovácie služieb, modelov kolaboratívneho a sociálneho hospodárstva, sociálnej inovácie a netechnologickej inovácie.
- (10) V prípade mnohých priemyselných výrobkov boli regulačné prekážky na vnútornom trhu odstránené prostredníctvom preventívnych mechanizmov, prijatia spoločných pravidiel a v prípade, že takéto pravidlá Únie neexistujú, prostredníctvom zásady vzájomného uznávania. V oblastiach, v ktorých neexistujú žiadne právne predpisy Únie, sa uplatňuje zásada vzájomného uznávania s tým výsledkom, že tovar, ktorý sa v súlade s právnymi predpismi uvádza na trh v jednom členskom štáte, požíva právo voľného pohybu a môže sa predávať v inom členskom štáte. Ak dotknutý členský štát má dôvod namietat proti uvedeniu tovaru na trh, môže zaviesť obmedzenie za predpokladu, že takéto obmedzenie je nediskriminačné, odôvodnené legitímnymi cieľmi verejného záujmu, ako sa stanovuje v článku 36 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), alebo uznané judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie ako prevažujúci dôvod verejného záujmu, a je primerané sledovanému cieľu. Nedostatočné uplatňovanie zásady vzájomného uznávania, pozostávajúce napríklad z ukladania neopodstatnených alebo neprimeraných obmedzení, však sťažuje podnikom prístup na trhy v iných členských štátoch. Napriek vysokému stupňu integrácie trhu v oblasti tovaru uvedená situácia vedie k strate príležitostí pre hospodárstvo ako celok. Prijatím nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/515 (*) sa očakáva, že sa

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/515 z 19. marca 2019 o vzájomnom uznávaní tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte a o zrušení nariadenia (ES) č. 764/2008 (Ú. v. EÚ L 91, 29.3.2019, s. 1).

zvýšia hospodárske prínosy v tejto oblasti. Program by sa mal preto zamerať na zlepšenie uplatňovania zásady vzájomného uznávania v oblasti tovaru a využiť celý jeho potenciál. Jeho cieľom by malo byť aj zníženie počtu nelegálnych a nevyhovujúcich tovarov vstupujúcich na trh, a to cieleným zvyšovaním informovanosti a odbornou prípravou, podporou kontaktných miest pre výroby, ako sa uvádza v nariadení (EÚ) 2019/515, a lepšou spolupracou medzi príslušnými orgánmi pre vzájomné uznávanie.

- (11) Existujú nové výzvy v oblasti regulácie a presadzovania právnych predpisov súvisiace s rýchlo sa meniacim prostredím digitálnej revolúcie a týkajúce sa takých otázok, ako je kybernetická bezpečnosť, ochrana údajov a súkromie, internet vecí alebo umelá inteligencia a súvisiace etické normy. Prísne pravidlá týkajúce sa bezpečnosti výrobkov a jasného vymedzenia zodpovednosti sú nevyhnutnými na zabezpečenie toho, aby občania Únie vrátane spotrebiteľov a podnikov mali možnosť využívať vhodnú ochranu v prípade vzniku škody. Program by mal preto prispievať k rýchlemu prispôbeniu a lepšiemu presadzovaniu režimu Únie v oblasti zodpovednosti za výroby, ktorý podporuje inovácie, pričom zaisťuje ochranu a bezpečnosť používateľov.
- (12) Ak sa na trh uvádzajú výroby, ktoré nie sú v súlade s právnymi predpismi Únie, vrátane výrobkov dovážaných z tretích krajín, ohrozuje to občanov Únie vrátane spotrebiteľov, ako aj iných koncových používateľov. Hospodárske subjekty predávajúce tradičnými alebo elektronickými prostriedkami výroby, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi, čelia narušeniu hospodárskej súťaže zo strany tých, ktorí nedodržiavajú pravidlá z dôvodu nedostatočných znalostí, zámerne s cieľom získať konkurenčnú výhodu alebo v dôsledku fragmentácie dohľadu nad trhom v celej Únii. Orgány dohľadu nad trhom sú často nedostatočne financované a obmedzené štátnymi hranicami, zatiaľ čo podnikatelia obchodujú na úrovni Únie alebo dokonca na globálnej úrovni. Najmä v prípade elektronického obchodu je pre orgány dohľadu nad trhom veľmi ťažké vysledovať výroby, ktoré nie sú v súlade a sú dovezené z tretích krajín, s cieľom identifikovať zodpovedné hospodárske subjekty v rámci svojej jurisdikcie.

Orgány dohľadu majú okrem toho veľké ťažkosti pri vykonávaní hodnotení rizík a testov z dôvodu nedostatočného fyzického prístupu k výrobkom. Program by sa preto mal usilovať o posilnenie súladu výrobkov s právnymi predpismi zvyšovaním informovanosti o uplatniteľných pravidlách Únie v oblasti bezpečnosti výrobkov, zintenzívnením kontrol súladu podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020⁽⁸⁾ a podporou užšej cezhraničnej spolupráce medzi orgánmi presadzovania práva. Program by mal takisto prispieť ku konsolidácii existujúceho rámca pre činnosti dohľadu nad trhom, podporiť spoločné opatrenia orgánov dohľadu nad trhom z rôznych členských štátov, zlepšiť výmenu informácií a podporiť zblížovanie a užšiu integráciu činností dohľadu nad trhom. Programom by sa to malo dosiahnuť najmä tým, že zabezpečí dôsledné uplatňovanie nových požiadaviek zavedených nariadením (EÚ) 2019/1020, aby sa zabránilo predaju výrobkov, ktoré nie sú v súlade, spotrebiteľom, ako aj iným koncovým užívateľom. Program by mal preto posilniť kapacitu orgánov dohľadu nad trhom v celej Únii, prispieť k väčšej homogénosti pri presadzovaní pravidiel členskými štátmi a umožniť členským štátom rovnako využívať výhody vnútorného trhu z hľadiska hospodárskeho rastu a udržateľnosti.

- (13) Hoci v programe nie sú zahrnuté ciele a akcie na podporu ochrany práv duševného vlastníctva, malo by sa však myslieť na to, že falšované výroby často nespĺňajú požiadavky stanovené v právnych predpisoch Únie o bezpečnosti výrobkov a ochrane spotrebiteľa a predstavujú riziká pre zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov, najmä ak sa takéto výroby nakupujú online. Programom by sa preto mali zvýšiť synergie s inými programami Únie v oblasti ochrany práv duševného vlastníctva, najmä s nástrojmi na vybavenie na colné kontroly zriadeným na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ako súčasť Fondu pre integrované riadenie hraníc zriaďuje nástroj finančnej podpory na vybavenie na colné kontroly.

⁽⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 z 20. júna 2019 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011 (Ú. v. EÚ L 169, 25.6.2019, s. 1).

- (14) S cieľom uľahčiť dodržiavanie súladu kategórií harmonizovaných výrobkov spojených s vyšším inherentným rizikom Únia zaviedla systém akreditácie orgánov posudzovania zhody, pričom overuje ich spôsobilosť, nestrannosť a nezávislosť. Je nevyhnutné, aby orgány posudzovania zhody boli spoľahlivé a spôsobilé, keďže overujú, či výrobky spĺňajú bezpečnostné požiadavky pred ich uvedením na trh. Hlavnou výzvou je teraz zabezpečiť, aby akreditačný systém bol naďalej v súlade s najnovšími technológiami a aby sa uplatňoval s rovnakou mierou prísnosti v celej únii. Program by mal preto podporovať opatrenia na zabezpečenie toho, aby orgány posudzovania zhody naďalej plnili svoje regulačné požiadavky, ako je nestrannosť a nezávislosť, najmä prostredníctvom využívania akreditácie. Podobne by mal program podporovať aj opatrenia na posilnenie európskeho akreditačného systému, najmä v nových oblastiach politiky, a to prostredníctvom podpory Európskej spolupráce pre akreditáciu uvedenej v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 ⁽⁹⁾.
- (15) Keďže v dôsledku rozvoja online obchodných a cestovných služieb neexistujú hranice pre spotrebiteľské trhy, je dôležité zabezpečiť, aby spotrebiteľia s bydliskom v únii mohli využívať rovnako vysokú úroveň ochrany pri dovoze tovaru a služieb od hospodárskych subjektov so sídlom v tretích krajinách, a to aj vtedy, keď sa predávajú online. Malo by byť preto možné, aby program v prípade potreby podporoval spoluprácu s príslušnými orgánmi nachádzajúcimi sa v tretích krajinách, napríklad pokiaľ ide o výmenu informácií o výrobkoch, ktoré nie sú v súlade s právnymi predpismi.
- (16) Verejné obstarávanie využívajú orgány verejnej správy s cieľom zabezpečiť primeranú hodnotu za vynaložené verejné finančné prostriedky a prispieť k inovatívnejšiemu, udržateľnejšiemu, inkluzívnejšiemu a konkurencieschopnejšiemu vnútornému trhu. To zahŕňa uplatňovanie hodnotiacich kritérií, ktoré určujú nielen ekonomicky najvýhodnejšiu ponuku, ale aj najvýhodnejšiu ponuku z hľadiska najvyššej verejnej hodnoty dodanej pri zadávaní zákaziek podľa „najlepšieho pomeru ceny a kvality“. Ak je to v súlade s uplatniteľným právom Únie, mali by sa zohľadniť environmentálne aspekty, aspekty spravodlivého obchodu a sociálne aspekty, a v prípade veľkých projektov v oblasti infraštruktúry by sa malo podporovať rozdelenie verejných súťaží na časti. Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ ⁽¹⁰⁾, 2014/24/EÚ ⁽¹¹⁾ a 2014/25/EÚ ⁽¹²⁾ poskytujú právny rámec pre integráciu a účinné fungovanie trhov verejného obstarávania, ktoré predstavujú 14 % hrubého domáceho produktu Únie, v prospech orgánov verejnej správy, podnikov a občanov vrátane spotrebiteľov. Správne implementované pravidlá verejného obstarávania sú kľúčovým nástrojom na posilnenie vnútorného trhu a podporu rastu podnikov a tvorby pracovných miest v únii. Program by preto mal podporovať opatrenia na zabezpečenie širšieho využívania strategického verejného obstarávania, profesionalizácie verejných obstarávateľov, na uľahčenie a zlepšenie prístupu MSP na trhy verejného obstarávania, najmä prostredníctvom poradenských služieb a odbornej prípravy, zvýšenia transparentnosti, integrity a lepších údajov, posilnenia digitálnej transformácie obstarávania a podpory spoločného obstarávania, a to prostredníctvom posilnenia partnerského prístupu s členskými štátmi, zlepšenia zberu údajov a analýzy údajov, aj prostredníctvom rozvoja špecializovaných nástrojov IT, ako aj zabezpečenia podpory výmeny skúseností a osvedčených postupov, zohľadňovania európskych a medzinárodných noriem, poskytovania usmernení, uzatvárania prospešných obchodných dohôd, posilnenia spolupráce medzi vnútroštátnymi orgánmi a spúšťania pilotných projektov.
- (17) Na splnenie cieľov programu a na uľahčenie života občanov a pôsobenia podnikov, ktoré sú čoraz digitalizovanejšie a úplne prístupné, je potrebné zaviesť vysokokvalitné verejné služby zamerané na používateľa. Takisto je potrebné posilniť úsilie v oblasti elektronickej verejnej správy a zároveň zabezpečiť primeranú ochranu údajov a súkromia. To znamená, že orgány verejnej správy sa budú musieť zapojiť do spoluvytvárania uvedených verejných služieb spolu s občanmi a podnikmi. Okrem toho neustály a stabilný nárast cezhraničných aktivít na vnútornom trhu si vyžaduje, aby boli dostupné aktuálne, presné a ľahko zrozumiteľné informácie o právach podnikov a občanov. To znamená, že by sa mali zobrazovať zjednodušené informácie vysvetľujúce administratívne formality. Navyše je nevyhnutné poskytovať právne poradenstvo a pomáhať riešiť problémy, ktoré sa vyskytujú na cezhraničnej úrovni. Okrem toho by sa mali podporovať orgány verejnej správy v ich úsilí dosiahnuť uvedené ciele napríklad jednoduchým a účinným prepojením vnútroštátnych správnych orgánov, ako aj poskytovaním informácií a uľahčovaním výmeny

⁽⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 z 9. júla 2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93 (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 30).

⁽¹⁰⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ z 26. februára 2014 o udeľovaní koncesíí (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 1).

⁽¹¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65).

⁽¹²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 243).

informácií vysvetľujúcich, ako vnútorný trh funguje v praxi. Existujúce nástroje správy a riadenia vnútorného trhu už v uvedenej súvislosti zohrávajú dôležitú úlohu a mala by sa ďalej zvyšovať ich kvalita, viditeľnosť, transparentnosť a spoľahlivosť. Program by preto mal podporovať tieto existujúce nástroje správy a riadenia vnútorného trhu: portál Vaša Európa, ktorý by mal byť základom nadchádzajúcej jednotnej digitálnej brány, portál Vaša Európa – Poradenstvo, SOLVIT, informačný systém o vnútornom trhu a prehľad výsledkov jednotného trhu.

- (18) Program by mal podporovať rozvoj regulačného rámca Únie v oblastiach práva obchodných spoločností a správy a riadenia spoločností a zmluvného práva s cieľom zvýšiť efektívnosť a konkurencieschopnosť podnikov, najmä MSP, a zároveň poskytnúť ochranu zainteresovaným stranám, ktoré sú ovplyvnené obchodnou činnosťou spoločností, a s cieľom reagovať na vznikajúce politické výzvy. Mal by tiež zabezpečiť primerané hodnotenie, vykonávanie a presadzovanie príslušného *acquis*, informovať zainteresované strany a pomáhať im, ako aj podporovať výmenu informácií v tejto oblasti. Program by mal ďalej podporovať iniciatívy Komisie v prospech jasného a dobre prispôbeného právneho rámca pre dátové hospodárstvo a inovácie. Uvedené iniciatívy sú potrebné na zvýšenie právnej istoty, pokiaľ ide o zmluvné a mimozmluvné povinnosti, predovšetkým s ohľadom na zodpovednosť, bezpečnosť, etiku a súkromie v kontexte vznikajúcich technológií, akými sú internet vecí, umelá inteligencia, robotika a 3D tlač. Program by sa mal zamerať na podnecovanie rozvoja podnikania založeného na údajoch, keďže takéto podnikanie bude rozhodujúce pre výkonnosť hospodárstva Únie v celosvetovej hospodárskej súťaži.
- (19) Program by mal tiež podporovať členské štáty pri správnej a úplnej implementácii a uplatňovaní právneho rámca Únie na boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu a rozvoj budúcich politík na riešenie nových výziev v týchto oblastiach. Mal by tiež podporovať relevantné činnosti medzinárodných organizácií európskeho záujmu, ako je výbor expertov pre vyhodnocovanie opatrení proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu v rámci Rady Európy.
- (20) Cieľom implementácie a rozvoja vnútorného trhu v oblasti finančných služieb, finančnej stability a únie kapitálových trhov vrátane udržateľného financovania vo veľkej miere závisí od politických opatrení Únie založených na dôkazoch. Komisia by mala mať aktívnu úlohu pri dosahovaní uvedeného cieľa neustálym monitorovaním finančných trhov a finančnej stability, posudzovaním vykonávania právnych predpisov Únie členskými štátmi, hodnotením, či sú existujúce právne predpisy vhodné na daný účel, a pri vzniku nových rizík určením potenciálnych oblastí akcie, vo všetkom s nepretržitou účasťou zainteresovaných strán počas celého cyklu tvorby politiky. Takéto činnosti závisia od vypracovania analýz, štúdií, školiacich materiálov, prieskumov, posudzovaní zhody, hodnotení a vysokokvalitnej štatistiky a sú podporované systémami informačných technológií a komunikačnými nástrojmi.
- (21) ZFEÚ obsahuje systém pravidiel zabezpečujúcich, aby hospodárska súťaž nebola na vnútornom trhu narušená. Program by mal prispieť k podpore politiky hospodárskej súťaže Únie, a to aj zlepšovaním a posilňovaním spolupráce so sieťami a s vnútroštátnymi orgánmi a súdmi a posilnením medzinárodnej spolupráce, ako aj oslovením širšej skupiny zainteresovaných strán pri komunikácii a vysvetľovaní práv, prínosov a povinností vyplývajúcich z politiky hospodárskej súťaže Únie. Program by mal tiež pomáhať zlepšovať analýzu a hodnotenie vývoja na trhu, a to aj prostredníctvom využívania odvetvových prieskumov a iných nástrojov prieskumu trhu, ako aj systematickým zdieľaním informácií a osvedčených postupov v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž. Tým by sa malo prispieť k spravodlivej hospodárskej súťaži a rovnakým podmienkam pre všetkých, a to aj na celosvetovej úrovni, a k posilneniu postavenia podnikov, najmä MSP, a spotrebiteľov, aby mohli využívať výhody vnútorného trhu.
- (22) Programom sa potrebujú najmä riešiť radikálne dôsledky pre hospodársku súťaž a fungovanie vnútorného trhu, ktoré vyplývajú z prebiehajúcej zelenej a digitálnej transformácie hospodárstva a podnikateľského prostredia, najmä v dôsledku exponenciálneho rastu množstva a používania údajov, pričom sa musí zohľadniť aj zvýšené využívanie umelej inteligencie, algoritmov, veľkých dát a iných nástrojov informačných technológií a odborných znalostí zo strany podnikov. Je tiež nevyhnutné, aby program podporoval sieť a rozvíjal rozsiahlejšiu a hlbšiu spoluprácu s členskými štátmi a ich orgánmi a súdmi, keďže nerušená hospodárska súťaž a fungovanie vnútorného trhu rozhodujúcim spôsobom závisia od opatrení týchto subjektov. Vzhľadom na osobitnú úlohu politiky hospodárskej súťaže pri prevencii škôd na vnútornom trhu, ktoré sú výsledkom protisúťažného správania za hranicami Únie, by mal program v prípade potreby podporovať aj spoluprácu s orgánmi tretích krajín. A napokon, je potrebné rozšíriť osvetové činnosti, aby sa umožnilo väčšiemu počtu občanov a podnikov využívať všetky výhody spravodlivej

hospodárskej súťaže na vnútornom trhu. Malo by sa tým podporiť úsilie o lepšie preukázanie prínosov politiky Únie v oblasti hospodárskej súťaže pre občanov Únie, a to aj prostredníctvom spolupráce so zástupcami skupín občianskej spoločnosti a príslušnými zainteresovanými stranami. Očakáva sa, že pri vykonávaní časti programu týkajúcej sa hospodárskej súťaže bude potrebná flexibilita s cieľom reagovať na meniace sa potreby, ktoré sú ovplyvnené dynamickým a rýchlym vývojom podmienok hospodárskej súťaže na vnútornom trhu, ktorého tempo a rozsah je ťažké odhadnúť. Uvedený vývoj sa týka najmä digitalizácie, umelej inteligencie, algoritmov, veľkých dát, kybernetickej bezpečnosti a forenzných technológií.

- (23) Úplne najdôležitejšie je posilnenie konkurencieschopnosti a udržateľnosti podnikov v Únii pri súčasnom zabezpečení skutočne rovnakých podmienok pre všetkých a otvoreného a konkurenčného vnútorného trhu. MSP sú motorom hospodárstva Únie. Tvoria 99,8 % všetkých podnikov v Únii, poskytujú dve tretiny pracovných miest a významne prispievajú k vytváraniu nových kvalitných pracovných miest vo všetkých odvetviach s regionálnym a miestnym rozmerom, a tým aj k tvorbe sociálnej súdržnosti. MSP zohrávajú kľúčovú úlohu pri modernizácii priemyslu a pri zelenej a digitálnej transformácii hospodárstva vrátane dosiahnutia klimatickej neutrality. Program by mal preto podporovať ich úsilie o zvýšenie efektívnosti využívania zdrojov a vývoj vysokokvalitných výrobkov a služieb šetrných k životnému prostrediu. Program by mal tým prispievať aj k zlepšeniu konkurencieschopnosti MSP na svetovom trhu.
- (24) Pred MSP stoja spoločné výzvy, ktoré v rovnakej miere neovplyvňujú väčšie podniky. Medzi uvedené spoločné výzvy patrí získavanie financií, nábor kvalifikovaných pracovných síl, zmiernenie ich administratívneho zaťaženia, využívanie kreativity a zavádzanie inovácií, okrem iného prostredníctvom verejného obstarávania, a prístup na globálne trhy a k hodnotovým reťazcom s cieľom rozvíjať ich internacionalizačné činnosti. Program by mal primerane riešiť takéto zlyhania trhu, pričom by nemal príliš narušovať hospodársku súťaž na vnútornom trhu. V programe by sa mali zohľadniť aj osobitné potreby špecifických typov MSP, ako sú mikropodniky, MSP pôsobiace v oblasti služieb, MSP vykonávajúce remeselnícke činnosti, ako aj MSP pozostávajúce zo samostatne zárobkovo činných osôb, členov slobodných povolání a podnikov sociálneho hospodárstva. Podniky sociálneho hospodárstva v Únii zahŕňajú rôzne typy podnikov a subjektov patriacich do sociálneho hospodárstva, ako sú družstvá, vzájomné spoločnosti, neziskové združenia, nadácie, sociálne podniky a iné formy podnikov. Keďže sa zameriavajú predovšetkým na vytváranie spoločnej hodnoty a sociálneho vplyvu na ľudí, a nie na dosahovanie zisku, môžu pôsobiť ako hnacia sila sociálnej inovácie, transparentného riadenia a solidarity opätovným investovaním väčšiny svojich ziskov alebo prebytkov do dosahovania svojich cieľov. Pozornosť by sa mala venovať aj osobitným potrebám potenciálnych nových podnikateľov, ako sú mladí podnikatelia a ženy podnikateľky, starší ľudia a osoby so zdravotným postihnutím.
- (25) Program by mal zohľadniť MSP, ako sa vymedzujú v odporúčaní Komisie 2003/361/ES⁽¹³⁾. Pri uplatňovaní tohto nariadenia v súvislosti s MSP by Komisia mala konzultovať so všetkými relevantnými zainteresovanými stranami vrátane verejných a súkromných organizácií zastupujúcich MSP a organizácií na podporu obchodu v členských štátoch.
- (26) Program by mal podporovať a presadzovať kultúru inovácie rozvíjaním priemyselných ekosystémov umožňujúcich podporovať rast podnikateľských startupov a MSP, pričom sa zameria na všetky MSP schopné zvládnuť výzvy zelenej a digitálnej transformácie a čoraz konkurenčnejšieho a rýchlo sa vyvíjajúceho prostredia. Program by sa mal usilovať o podporu procesu zavádzania inovácií prostredníctvom podpory nových modelov kolaboratívneho podnikania, vytvárania sietí a zdieľania poznatkov a zdrojov, a to aj v rámci európskych partnerstiev klastrov a organizácií obchodných sietí.

⁽¹³⁾ Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o vymedzení pojmov mikropodnik, malý a stredný podnik (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

- (27) Pri vypracúvaní pracovných programov na poskytovanie podpory pre MSP by sa mali zohľadniť strategické ustanovenia stratégie pre MSP a iniciatívy Small Business Act, ako aj kontext, v ktorom MSP pôsobia, ako sa opisuje v preskúmaní výkonnosti MSP. Pozornosť by sa mala venovať aj sieti vyslancov pre MSP.
- (28) Mnohé z problémov Únie v oblasti konkurencieschopnosti súvisia s ťažkosťami MSP pri získavaní prístupu k financiám. Uvedené ťažkosti vznikajú, pretože MSP zápasia s preukazovaním svojej úverovej bonity a nemajú dostatočný majetok použiteľný ako zábezpeka pre veriteľov (t. j. kolaterál/záruky), alebo pretože nemajú vedomosti o mechanizmoch na podporu svojich činností, ktoré už existujú na úrovni Únie, vnútroštátnej alebo miestnej úrovni. Ďalšie výzvy pri financovaní vyplývajú z potreby MSP udržať si konkurencieschopnosť zapojením sa okrem iného do zavádzania inovačných činností, digitalizácie a internacionalizácie, ako aj zlepšovania zručností a rekvalifikácie ich pracovnej sily. Obmedzený prístup k financiám má negatívny vplyv na tvorbu, rast a mieru prežitia podnikov, ako aj na pripravenosť nových podnikateľov prevziať životaschopné spoločnosti v rámci sukcesie podniku.
- (29) Nedostatok zručností je hlavnou prekážkou rastu podnikov v Únii. S cieľom posilniť podnikanie v Únii a podporiť rast MSP a ich digitálnu a zelenú transformáciu by mal program podporovať a uľahčovať prístup MSP k zručnostiam a mentorským schémam, a najmä k rozvoju technologických, podnikateľských a manažérskych zručností. Komisia by pritom mala koordinovať svoju činnosť s iniciatívami realizovanými v rámci iných programov Únie, národných a regionálnych programov s cieľom zvýšiť synergie a zabrániť duplicitám.
- (30) Na prekonanie zlyhaní trhu a s cieľom zabezpečiť, aby MSP vrátane startupov a scaleupov naďalej zohrávali svoju úlohu základného kameňa konkurencieschopnosti hospodárstva Únie, potrebujú MSP dodatočnú podporu vo forme dlhových a kapitálových nástrojov zriadených v rámci segmentu politiky týkajúceho sa MSP fondu InvestEU, zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 ⁽¹⁴⁾. Nástroj na poskytovanie záruk za úvery, aktivovaný na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1287/2013 ⁽¹⁵⁾, má preukázanú pridanú hodnotu a očakáva sa, že prinesie výhody najmenej pre 500 000 MSP. Väčšia pozornosť by sa mala venovať zvýšeniu informovanosti na strane potenciálnych prijímateľov o dostupnosti Programu InvestEU pre MSP.
- (31) Akciami v rámci programu by sa malo usilovať o dosiahnutie cieľov jeho politiky nielen prostredníctvom grantov, ale aj prostredníctvom uľahčenia prístupu k finančným nástrojom a rozpočtovým zárukám zriadeným v rámci segmentu politiky týkajúceho sa MSP fondu InvestEU a mali by zvýšiť synergie s ostatnými programami Únie. Všetky akcie by mali mať jasnú pridanú hodnotu Únie.
- (32) Program by mal poskytovať účinnú podporu pre MSP počas celého ich životného cyklu, ako aj pomoc siahajúcu od asistencie MSP pri hľadaní partnerov pre spoločné projekty až po obchodné zhodnocovanie a prístup na trh, budovanie kapacít a podporovanie spolupráce v rámci klastrov a organizácií obchodných sietí. Mal by zároveň podporovať zelenú a digitálnu transformáciu MSP a nadväzovať na jedinečné poznatky a odborné znalosti získané s ohľadom na MSP, ako aj na dlhodobé skúsenosti so spoluprácou so zainteresovanými stranami na úrovni Únie, vnútroštátnej a regionálnej úrovni. Uvedená podpora by mala vychádzať zo skúseností siete Enterprise Europe Network (ďalej len „EEN“) ako jednotného kontaktného miesta na zlepšenie konkurencieschopnosti MSP a rozvoja ich podnikania na vnútornom trhu aj mimo neho. Sieť EEN pokračuje v poskytovaní služieb v mene iných programov Únie, najmä programu Horizont Európa, zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 ⁽¹⁶⁾, pričom sa využívajú finančné zdroje týchto programov. Sieť EEN by mala uľahčovať aj posilnenú účasť MSP na vývoji iniciatív v oblasti politiky vnútorného trhu, akými sú verejné obstarávanie a procesy normalizácie. Sieť EEN by mala zlepšiť spoluprácu s európskymi centrami digitálnych inovácií v rámci programu Digitálna Európa, zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/694 ⁽¹⁷⁾, a poradenským

⁽¹⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 30).

⁽¹⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1287/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje program pre konkurencieschopnosť podnikov a malých a stredných podnikov (COSME) (2014 – 2020) a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1639/2006/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 33).

⁽¹⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie, stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a (EÚ) č. 1291/2013 (Ú. v. EÚ L ..., 12.5.2021).

⁽¹⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/694 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje program Digitálna Európa a zrušuje rozhodnutie (EÚ) 2015/2240 (Ú. v. EÚ L ..., 11.5.2021).

centrom InvestEU. Okrem toho by mal úspešný mentorský program – Erasmus pre mladých podnikateľov – naďalej zostať nástrojom, ktorý umožní novým alebo nádejným podnikateľom získať podnikateľské a manažérske skúsenosti tým, že ich spoja so skúseným podnikateľom z inej krajiny a budú sa od neho učiť, čo pomôže posilniť ich podnikateľský talent. Program by mal rozširovať svoje geografické pokrytie, a ponúkať širšiu škálu možností podnikateľov nájsť vhodného partnera, prípadne aj v súčinnosti s inými iniciatívami Únie.

- (33) Malo by sa vynaložiť dodatočné úsilie na zníženie administratívneho zaťaženia a zvýšenie prístupnosti iniciatív programu znížením nákladov, ktoré MSP znášajú v dôsledku komplikovaného procesu podávania žiadostí a požiadaviek na účasť. V tejto súvislosti by sieť EEN mala byť hlavným informačným miestom pre tie MSP, ktoré majú záujem o prístup k finančným prostriedkom Únie, fungovať ako jednotné kontaktné miesto a poskytovať im individualizované usmernenia. Je dôležité vychádzať zo skúseností získaných na základe existujúcich opatrení podporujúcich MSP, a zároveň zostať otvorený ich prispôbovaniu vzhľadom na meniace sa podmienky pre MSP na vnútornom trhu, najmä pokiaľ ide o podmienky týkajúce sa digitalizácie a regulačného zaťaženia.
- (34) Keďže klastre ponúkajú priaznivé a odolné podnikateľské prostredie, sú strategickým nástrojom na podporu konkurencieschopnosti a rozširovania MSP. Môžu uľahčiť zelenú a digitálnu transformáciu odvetvia vrátane služieb a posilniť hospodársky rozvoj regiónov prostredníctvom dosahovania rastu a vytvárania pracovných miest. Je dôležité, aby spoločné iniciatívy v oblasti klastrov dosiahli kritické množstvo, keďže sa tým urýchlí rast MSP. Prostredníctvom prepojenia špecializovaných odvetvových ekosystémov vytvárajú klastre nové podnikateľské príležitosti pre MSP a lepšie ich integrujú v strategických hodnotových reťazcoch Únie a globálnych strategických hodnotových reťazcoch. Podpora by sa mala poskytovať na rozvoj stratégií nadnárodných a medziregionálnych partnerstiev a na vykonávanie spoločných činností s podporou Európskej platformy pre spoluprácu klastrov a jej Európskeho vedomostného centra pre efektívne využívanie zdrojov. Podpora by mala zahŕňať aj pomoc pre MSP pri nadväzovaní kontaktov s MSP z tretích krajín. Udržateľné partnerstvá by sa mali podporovať prostredníctvom pokračovania vo financovaní všade tam, kde sa dosiahnu čiastkové ciele výkonnosti a účasti. Priama podpora MSP by mala smerovať cez klastrové organizácie na: podporu zavádzania vyspelých technológií, nové obchodné modely, nízkoúhlíkové riešenia a riešenia efektívne využívajúce zdroje, tvorivosť a dizajn, zvyšovanie úrovne zručností, prilákanie talentov, zrýchlenie podnikania a internacionalizáciu. S cieľom uľahčiť odvetvovú transformáciu a vykonávanie stratégií pre inteligentnú špecializáciu by mali byť zapojené do uvedenej priamej podpory MSP aj iné špecializované subjekty na podporu MSP. Program by mal preto prispievať k spojeniam a budovať ich s inovačnými centrami Únie, najmä s jej digitálnymi inovačnými centrami, a investíciami vykonávanými v rámci politiky súdržnosti a programu Horizont Európa. Preskúmať by sa mohli aj synergie s programom Erasmus+, zriadeným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) XXXX/XXX⁽¹⁸⁾.
- (35) Program by mal prispieť k zlepšeniu vzťahu medzi podnikmi, najmä MSP, a univerzitami, výskumnými strediskami a inými inštitúciami zapojenými do vytvárania a šírenia poznatkov. Tento vzťah by mohol pomôcť zlepšiť schopnosť podnikov reagovať na strategické výzvy, ktoré prináša nová medzinárodná situácia.
- (36) MSP čelia vzhľadom na svoju menšiu veľkosť osobitným prekážkam rastu. Pre ne je obzvlášť ťažké rásť a rozširovať niektoré z ich podnikateľských činností. Na základe úspechu, získaných poznatkov a skúseností z nástroja pre MSP a klastrových projektov Únie pre nové priemyselné hodnotové reťazce v rámci programu Horizont 2020, zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1291/2013⁽¹⁹⁾, by mal program poskytovať podporu činnostiam rozširovania MSP vo všetkých kľúčových fázach ich rozvoja vrátane podpory internacionalizácie, zavádzania inovácií a komercializácie činností. Uvedená podpora by dopĺňala podporu zo strany Európskej rady pre inováciu v rámci programu Horizont Európa, ktorá sa zameria hlavne na prelomové a disruptívne inovácie, a tým na inovačné MSP, pričom sa sústreďí najmä na inovácie vytvárajúce trh, a zároveň podporí všetky typy inovácií vrátane prírastkových inovácií.

⁽¹⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) XXXX/XXX z XX, ktorým sa zriaďuje „Erasmus+“: program Únie pre vzdelávanie a odbornú prípravu, mládež a šport a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1288/2013 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

⁽¹⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1291/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje program Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (2014 – 2020) a zrušuje rozhodnutie č. 1982/2006/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 104).

- (37) Kreativita a všetky formy inovácie vrátane inovácie za účelom zlepšenia efektívnosti využívania zdrojov a energetickej efektívnosti sú kľúčové pre konkurencieschopnosť priemyselných hodnotových reťazcov Únie. Predstavujú katalyzátory pre modernizáciu podnikateľského a priemyselného sektora a prispievajú k inteligentnému, inkluzívnemu a udržateľnému rastu. Ich využívanie zo strany MSP však stále zaostáva. Program by mal preto podporovať ciele akcie, siete a partnerstvá pre inovácie poháňané tvorivosťou, aby MSP mohli zvládnuť zelenú a digitálnu transformáciu vo všetkých priemyselných hodnotových reťazcoch a ekosystémoch.
- (38) Európske normy zohrávajú dôležitú úlohu na vnútornom trhu. Sú životne dôležité pre konkurencieschopnosť podnikov, a najmä pre MSP. Európske normy takisto predstavujú kľúčový nástroj na podporu právnych predpisov a politik Únie vo viacerých kľúčových oblastiach zameraných na zelenú a digitálnu transformáciu, ako je energetika, zmena klímy a ochrana životného prostredia, informačné a komunikačné technológie, udržateľné využívanie a recyklácia zdrojov, inovácie, bezpečnosť výrobkov, ochrana spotrebiteľov, bezpečnosť a pracovné podmienky na pracovisku a starnutie obyvateľstva, čo znamená pozitívny prínos pre celú spoločnosť. Skúsenosti však ukazujú, že v záujme maximalizácie príspevku noriem je potrebné zlepšiť rýchlosť a včasnosť ich vypracúvania a že je nutné vyvinúť viac úsilia na lepšie zapojenie všetkých relevantných zainteresovaných strán vrátane tých, ktoré zastupujú spotrebiteľov.
- (39) Európske normalizačné činnosti sú upravené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1025/2012 ⁽²⁰⁾ a vykonávajú sa prostredníctvom dlhodobého verejno-súkromného partnerstva, ktoré je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov stanovených v uvedenom nariadení, ako aj cieľov obsiahnutých vo všeobecnej a sektorovej politike Únie v oblasti normalizácie.
- (40) Dobre fungujúci spoločný rámec finančného a nefinančného výkazníctva je nevyhnutný pre vnútorný trh, účinné fungovanie finančných trhov a pre realizáciu integrovaného trhu s finančnými službami v kontexte bankovej únie a únie kapitálových trhov.
- (41) V súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 ⁽²¹⁾ sa medzinárodné štandardy finančného výkazníctva (ďalej len „IFRS“ – International Financial Reporting Standards) schválené Radou pre medzinárodné účtovné štandardy, ako aj súvisiace interpretácie Výboru pre interpretáciu IFRS majú začleniť do právneho poriadku Únie, aby boli uplatňované spoločnosťami, ktorých cenné papiere sú kótované na regulovanom trhu v Únii, a to len v prípade, že štandardy IFRS budú spĺňať požiadavky stanovené v uvedenom nariadení vrátane požiadavky, aby účtovné závierky poskytovali „pravdivý a verný obraz“, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ ⁽²²⁾, a prospievať európskemu verejnému blahu. Takéto medzinárodné účtovné štandardy je potrebné vypracúvať transparentným a demokraticky zodpovedným spôsobom. Štandardy IFRS preto zohrávajú zásadnú úlohu pri fungovaní vnútorného trhu a Únia má preto priamy záujem zabezpečiť, aby výsledkom procesu, prostredníctvom ktorého sa štandardy IFRS vypracúvajú a schvaľujú, boli štandardy, ktoré sú v súlade s požiadavkami právneho rámca vnútorného trhu. Preto je dôležité stanoviť v programme vhodné podmienky financovania Nadácie IFRS.
- (42) Vzhľadom na úlohu Európskej poradnej skupiny pre finančné výkazníctvo (ďalej len „EFRAG“ – European Financial Reporting Advisory Group) pri posudzovaní, či sú štandardy IFRS v súlade s požiadavkou práva a politiky Únie, ako sa stanovuje v nariadení (ES) č. 1606/2002, je tiež nevyhnutné, aby Únia zabezpečila, že financovanie skupiny EFRAG je stabilné, a tak sa podieľala na tomto financovaní prostredníctvom programu. Technická činnosť skupiny EFRAG by sa mala zameriavať na poskytovanie technického poradenstva Komisii pri schvaľovaní štandardov IFRS, ako aj na primeranú úroveň účasti Únie na procese vývoja týchto štandardov IFRS a mala by zabezpečiť, aby sa záujmy Únie primerane zohľadňovali v procese stanovovania medzinárodných štandardov. Uvedené záujmy by mali zahŕňať chápanie obozretnosti, dodržiavanie požiadavky pravdivého a verného obrazu stanovené v smernici 2013/34/EÚ, a európske verejné blaho, ako sa stanovuje v nariadení (ES) č. 1606/2002, a mali by zohľadňovať vplyv štandardov IFRS na finančnú stabilitu a hospodárstvo. V rámci skupiny EFRAG sa zriadilo Európske

⁽²⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1025/2012 z 25. októbra 2012 o európskej normalizácii, ktorým sa menia a dopĺňajú smernice Rady 89/686/EHS a 93/15/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES a 2009/105/ES a ktorým sa zrušuje rozhodnutie Rady 87/95/EHS a rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1673/2006/ES (Ú. v. EÚ L 316, 14.11.2012, s. 12).

⁽²¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 z 19. júla 2002 o uplatňovaní medzinárodných účtovných noriem (Ú. v. ES L 243, 11.9.2002, s. 1).

⁽²²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Ú. v. EÚ L 182, 29.6.2013, s. 19).

laboratórium podávania správ spoločnosťami na podporu inovácií a vývoja najlepších postupov pri podávaní správ spoločnosťami. Poskytuje fórum, na ktorom môžu spoločnosti a investori spoločne využívať najlepšie postupy predovšetkým pri vykazovaní nefinančných informácií a podávaní správ o udržateľnosti. Na základe tejto práce by skupina EFRAG mala prispievať aj k vypracovaniu štandardov nefinančného výkazníctva.

- (43) V oblasti štatutárneho auditu bola monitorovacou skupinou v roku 2005 vytvorená Rada pre dohľad nad verejným záujmom (ďalej len „PIOB“ – Public Interest Oversight Board), ktorá je medzinárodnou organizáciou zodpovednou za monitorovanie reformy Medzinárodnej federácie účtovníkov (ďalej len „IFAC“ – International Federation of Accountants) v oblasti správy. Úlohou PIOB je dohliadať na proces vedúci k prijímaniu medzinárodných audítorských štandardov (ďalej len „ISA“ – International Standards on Auditing) a na ostatné činnosti, ktoré IFAC vykonáva vo verejnom záujme. Štandardy ISA môžu byť schválené na uplatňovanie v Únii za podmienky, že boli predovšetkým vypracované v súlade s náležitým postupom, pod verejným dohľadom a transparentne tak, ako sa to vyžaduje v článku 26 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES⁽²³⁾. Vzhľadom na zavedenie štandardov ISA v Únii a kľúčovú úlohu PIOB pri zabezpečovaní toho, aby spĺňali požiadavky stanovené smernicou 2006/43/ES, je preto dôležité stanoviť v programe vhodné mechanizmy financovania PIOB.
- (44) Únia prispieva k zabezpečeniu vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov, posilneniu ich postavenia a k tomu, aby sa stali ústredným prvkom vnútorného trhu, a to tak, že podporuje a dopĺňa politiky členských štátov v snahe zaručiť, aby občania, keď konajú ako spotrebiteľia, mohli naplno využívať výhody vnútorného trhu a aby boli pri tom ich bezpečnosť a právne a hospodárske záujmy riadne chránené prostredníctvom konkrétnych akcií. Je tiež nevyhnutné, aby Únia zabezpečila, že právne predpisy o ochrane spotrebiteľa a o bezpečnosti výrobkov sú riadne a rovnako presadzované v praxi a že podniky majú rovnaké podmienky a preto je hospodárska súťaž na vnútornom trhu spravodlivá. Okrem toho je potrebné posilniť postavenie spotrebiteľov, podporovať ich a pomáhať im pri prijímaní udržateľných a informovaných rozhodnutí, a tým prispievať k udržateľnému, energeticky a zdrojovo efektívnemu obehovému hospodárstvu.
- (45) Program by sa mal zameriavať na zvyšovanie informovanosti spotrebiteľov, podnikov, zástupcov občianskej spoločnosti a orgánov o právnych predpisoch Únie v oblasti ochrany spotrebiteľa a bezpečnosti. Mal by tiež posilniť postavenie spotrebiteľov a organizácií, ktoré ich zastupujú, na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie. Mal by to dosiahnuť najmä podporou Európskej organizácie spotrebiteľov BEUC (Bureau Européen des Unions de Consommateurs), ktorá je dlhodobo etablovanou a vysoko uznávanou mimovládnu organizáciou zastupujúcou záujmy spotrebiteľov vo vzťahu ku všetkým relevantným politikám Únie, čím sa tejto organizácii umožnilo vytvoriť výraznejšie synergie na posilnenie ochrany záujmov spotrebiteľov. Mal by to dosiahnuť aj prostredníctvom podpory Európskeho združenia pre koordináciu zastúpenia spotrebiteľov v procesoch normalizácie (ANEC), ktoré zastupuje záujmy spotrebiteľov v súvislosti s otázkami normalizácie. Osobitná pozornosť by sa pritom mala venovať novým potrebám trhu, pokiaľ ide o podporu udržateľnej spotreby, a to zameraním sa najmä na akcie na boj proti praktikám plánovaného zastarávania, ktoré sú zavádzajúce, a iným zavádzajúcim praktikám, ako sú falošné environmentálne tvrdenia, lepším informovaním spotrebiteľov o trvácnosti a opraviteľnosti výrobkov. Osobitná pozornosť by sa mala venovať aj predchádzaniu slabým miestam a riešeniu výziev vyplývajúcich z digitalizácie hospodárstva, napríklad v súvislosti s pripojenými produktmi, internetom vecí, umelou inteligenciou a používaním algoritmov, a vývojom nových modelov spotreby a obchodných modelov. Program by mal podporovať akcie zamerané na vypracúvanie relevantných informácií o trhoch vrátane uverejňovania spotrebiteľských hodnotiacich tabuliek Únie.
- (46) Program by mal podporovať príslušné vnútroštátne orgány vrátane tých, ktoré sú zodpovedné za monitorovanie bezpečnosti výrobkov a ktoré spolupracujú najmä prostredníctvom systému Únie na rýchlu výmenu informácií o nebezpečných výrobkoch. Mal by tiež podporovať presadzovanie smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/95/ES⁽²⁴⁾ a nariadenia (ES) č. 765/2008, pokiaľ ide o ochranu spotrebiteľa a bezpečnosť výrobkov, ako aj sieť

⁽²³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES zo 17. mája 2006 o štatutárnom audite ročných účtovných závierok a konsolidovaných účtovných závierok, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS a ktorou sa zrušuje smernica Rady 84/253/EHS (Ú. v. EÚ L 157, 9.6.2006, s. 87).

⁽²⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/95/ES z 3. decembra 2001 o všeobecnej bezpečnosti výrobkov (Ú. v. ES L 11, 15.1.2002, s. 4).

spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa a medzinárodnú spoluprácu medzi príslušnými orgánmi v tretích krajinách a v Únii. Program by sa mal zameriavať aj na zabezpečenie prístupu pre všetkých spotrebiteľov a obchodníkov ku kvalitnému mimosúdnomu riešeniu sporov, riešeniu sporov online a k informáciám o procese účasti na akciách zameraných na nápravu.

- (47) Program by mal zároveň podporovať sieť európskych spotrebiteľských centier, ktorá pomáha spotrebiteľom čerpať výhody vyplývajúce z ich práv spotrebiteľov v Únii, keď cezhranične nakupujú tovar a služby na vnútornom trhu a v Európskom hospodárskom priestore, či už online alebo pri cestovaní. Sieť, ktorá pozostáva z 29 centier a je spoločne financovaná z programov Únie určených pre spotrebiteľov už viac ako 15 rokov, preukázala svoju pridanú hodnotu v súvislosti s posilňovaním dôvery spotrebiteľov a obchodníkov vo vnútorný trh. Rieši viac ako 120 000 žiadostí spotrebiteľov ročne a prostredníctvom svojich tlačových a online informačných činností je k dispozícii miliónom občanov. Je jednou z najviac cenených sietí v Únii na pomoc občanom a väčšina jej centier je sídlom kontaktných bodov ponúkajúcich poradenstvo o aspektoch právnych predpisov v oblasti vnútorného trhu, napríklad smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES⁽²⁵⁾. Hodnotenia zdôraznili dôležitosť toho, aby centrá pokračovali v ich prevádzke. Sieť európskych spotrebiteľských centier môže byť aj dôležitým zdrojom informácií o výzvach a problémoch, s ktorými sa spotrebiteľia stretávajú na miestnej úrovni a ktoré sú dôležité pre tvorbu politiky Únie a ochranu záujmov spotrebiteľov. Existujú tiež plány, aby sieť rozvíjala recipročné dojednania s podobnými subjektmi v tretích krajinách.
- (48) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/6/ES⁽²⁶⁾, 2005/29/ES⁽²⁷⁾, 2011/83/EÚ⁽²⁸⁾, (EÚ) 2019/2161⁽²⁹⁾ a (EÚ) 2020/1828⁽³⁰⁾ boli prijaté s cieľom zabezpečiť okrem iného rovnaké zaobchádzanie so spotrebiteľmi na celom vnútornom trhu, pokiaľ ide o cezhraničné otázky, ako je predaj výrobkov, ktoré nie sú v súlade s právnymi predpismi, v odvetví motorových vozidiel, dvojaké normy kvality pre výrobky, alebo problémy, s ktorými sa cestujúci stretávajú v prípade zrušenia letu alebo dlhého meškania letov. Ich cieľom je tiež posilniť kapacitu členských štátov v oblasti presadzovania práva, zvýšiť bezpečnosť výrobkov, zintenzívniť medzinárodnú spoluprácu a ponúknuť nové možnosti nápravy, najmä prostredníctvom žalôb v zastúpení podaných oprávnenými subjektmi. Komisia vykonala v máji 2017 kontrolu vhodnosti práva Únie v oblasti ochrany spotrebiteľa a marketingu, ktorou sa odhalila potreba lepšie presadzovať pravidlá a uľahčiť nápravu, keď dôjde k poškodeniu spotrebiteľov v dôsledku porušenia práva v oblasti ochrany spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedenú kontrolu vhodnosti by preto prioritou mala byť podpora úplného vykonávania uvedených smerníc a akcií a posilňovanie ich cezhraničného presadzovania.
- (49) Na občanov má obzvlášť veľký dosah fungovanie finančných trhov, a preto by mali byť ďalej informovaní o príslušných právach, rizikách a prínosoch. Finančné trhy sú kľúčovou zložkou vnútorného trhu a vyžadujú si stabilný rámec pre reguláciu a dohľad, ktorými sa zabezpečuje nielen finančná stabilita a udržateľné hospodárstvo, ale ktoré poskytujú aj vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov a ostatných koncových používateľov finančných služieb vrátane retailových investorov, sporiteľov, poisťovníkov, účastníkov a prijímateľov dôchodkových fondov,

⁽²⁵⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 36).

⁽²⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/6/ES zo 16. februára 1998 o ochrane spotrebiteľa pri označovaní cien výrobkov ponúkaných spotrebiteľovi (Ú. v. ES L 80, 18.3.1998, s. 27).

⁽²⁷⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (Ú. v. EÚ L 149, 11.6.2005, s. 22).

⁽²⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 64).

⁽²⁹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2161 z 27. novembra 2019, ktorou sa menia smernica Rady 93/13/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/6/ES, 2005/29/ES a 2011/83/EÚ, pokiaľ ide o lepšie presadzovanie a modernizáciu predpisov Únie v oblasti ochrany spotrebiteľa (Ú. v. EÚ L 328, 18.12.2019, s. 7).

⁽³⁰⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1828 z 25. novembra 2020 o žalobách v zastúpení na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zrušení smernice 2009/22/ES (Ú. v. EÚ L 409, 4.12.2020, s. 1).

individuálnych akcionárov, dlžníkov a MSP. Program by mal prispieť k zvýšeniu schopnosti spotrebiteľov a ostatných koncových používateľov finančných služieb zúčastňovať sa na tvorbe politik, a to aj prostredníctvom tvorby a šírenia jasných, úplných a používateľsky ústretových informácií o produktoch, s ktorými sa obchoduje na finančných trhoch.

- (50) Program by mal preto naďalej podporovať konkrétne činnosti, na ktoré sa vzťahuje program budovania kapacít na roky 2017 – 2020, a tým zvyšovať zapojenie spotrebiteľov a ostatných koncových používateľov finančných služieb do tvorby politiky Únie, ako sa uvádza v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/826 ⁽³¹⁾, ktorý bol pokračovaním pilotného projektu a prípravnej akcie na roky 2012 – 2017. Je to potrebné s cieľom zabezpečiť, aby tvorcovia politik mali prehľad o názoroch iných zainteresovaných strán, než sú experti z finančného sektora, a zabezpečiť lepšie zastúpenie záujmov spotrebiteľov a ostatných koncových používateľov finančných služieb. Program by mal nepretržite rozvíjať svoju metodiku a najlepšie postupy týkajúce sa toho, ako zvýšiť účasť spotrebiteľov a koncových používateľov finančných služieb s cieľom identifikovať otázky relevantné pre tvorbu politiky Únie a zabezpečiť, aby sa chránili záujmy spotrebiteľov v oblasti finančných služieb. Malo by to zlepšiť politiky v oblasti finančných služieb, najmä tie, ktorých cieľom je zlepšiť pochopenie verejnosti v otázkach týkajúcich sa finančnej regulácie a zvýšiť finančnú gramotnosť.
- (51) V rámci pilotného projektu a prípravnej akcie na roky 2012-2017 udelila Komisia granty dvom organizáciám na základe každoročnej otvorenej výzvy na predkladanie návrhov. Tieto dve organizácie sú Finance Watch, zriadená vďaka grantom Únie v roku 2011 ako medzinárodné neziskové združenie podľa belgického práva, a Better Finance, ktorá je výsledkom postupných reorganizácií a zmeny názvu predchádzajúcich európskych federácií investorov a akcionárov od roku 2009. Program budovania kapacít, zriadený nariadením (EÚ) 2017/826, určuje tieto dve organizácie ako jediných prijímateľov. Je preto potrebné pokračovať v spolufinancovaní uvedených organizácií v rámci programu. Toto financovanie by však malo podliehať dôkladnému vyhodnoteniu účinnosti a vplyvu dosiahnutých výsledkov pri plnení sledovaných cieľov. V tejto súvislosti, ak sa objavia ďalší potenciálni prijímatelia, ktorých hlavnými cieľmi a činnosťami je aj zastupovanie záujmov spotrebiteľov a koncových používateľov na úrovni Únie a ktorí majú prostredníctvom svojho členstva široké geografické pokrytie a širokú škálu záujmov, výzva na predkladanie návrhov žiadateľov by mala byť pre nich otvorená.
- (52) Na ochranu spotrebiteľov, ako aj na to, aby vnútorný trh fungoval efektívne, je potrebná vysoká úroveň ochrany zdravia v oblasti rastlín, zvierat, potravín a krmív. Bezpečný a udržateľný potravinový dodávateľský reťazec je predpokladom fungovania spoločnosti a vnútorného trhu. Predchádzanie cezhraničným krízam v oblasti zdravia a obavám týkajúcim sa potravín je krajne dôležité, keďže tieto javy narúšajú fungovanie vnútorného trhu tým, že obmedzujú pohyb osôb a tovaru a narúšajú výrobu a spotrebu. Program by mal preto podporovať konkrétne akcie, ako je zavedenie núdzových opatrení v prípade krízových situácií ovplyvňujúcich zdravie zvierat a rastlín.
- (53) Všeobecným cieľom práva Únie v oblasti rastlín, zvierat, potravín a krmív je zabezpečiť vysokú úroveň zdravia ľudí, zvierat a rastlín v rámci celého potravinového reťazca, podporovať zlepšovanie životných podmienok zvierat, prispievať k vysokej úrovni ochrany a informovanosti spotrebiteľov, ako aj k vysokej úrovni ochrany životného prostredia vrátane zachovania biodiverzity, a zohľadňovať situácie zapríčinené potenciálnymi dosahmi zmeny klímy v členských štátoch, a zároveň zlepšovať udržateľnosť produkcie potravín a krmív a prispievať k potravinovej bezpečnosti a dostupným cenám, znižovať objem potravinového odpadu, zvyšovať normy kvality výrobkov v celej únii, zvyšovať konkurencieschopnosť potravinárskeho a krmivárskeho odvetvia Únie a vytvárať pracovné miesta, a to aj stimulovaním výskumu a inovácií.

⁽³¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/826 zo 17. mája 2017, ktorým sa na obdobie rokov 2017 – 2020 zriaďuje program Únie na podporu osobitných činností, ktorými sa zvyšuje zapojenie spotrebiteľov a ostatných koncových používateľov finančných služieb do tvorby politiky Únie v oblasti finančných služieb (Ú. v. EÚ L 129, 19.5.2017, s. 17).

- (54) Vzhľadom na osobitnú povahu akcií týkajúcich sa vysokej úrovne zdravia ľudí, zvierat a rastlín je potrebné v tomto nariadení stanoviť osobitné kritériá oprávnenosti, pokiaľ ide o poskytovanie grantov a využívanie verejného obstarávania. Predovšetkým, odchylné od zásady neretroaktivity v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 ⁽³²⁾ (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“) by náklady na núdzové opatrenia v dôsledku ich naliehavej a nepredvídateľnej povahy mali byť oprávnené vrátane nákladov vzniknutých v dôsledku podozrenia na výskyt choroby alebo škodcov, a to za predpokladu, že sa tento výskyt následne potvrdí a oznámi sa Komisii. Komisia by mala prijať zodpovedajúce rozpočtové záväzky a vykonať platby oprávnených výdavkov po podpísaní právnych záväzkov členskými štátmi a po tom, ako posúdi žiadosť o platbu predloženú členskými štátmi. Oprávnené by mali byť aj náklady na opatrenia v oblasti dohľadu, prevencie a ochrany prijaté v prípade priameho ohrozenia stavu zdravia v Únii v dôsledku výskytu alebo vývoja určitých chorôb zvierat a zoonóz na území tretej krajiny, členského štátu alebo jeho zámorských krajín a území, ako aj na ochranné opatrenia prijaté alebo iné relevantné činnosti vykonané na podporu stavu zdravia rastlín v Únii.
- (55) Vzhľadom na zvyšujúcu sa globalizáciu v oblasti rastlín, zvierat, potravín a krmív sú úradné kontroly, ktoré vykonávajú členské štáty, základným nástrojom na overovanie a monitorovanie, či sa príslušné požiadavky Únie vykonávajú, dodržiavajú a presadzujú, aj pokiaľ ide o dovoz. Efektívnosť a účinnosť systémov úradných kontrol je rozhodujúca na zachovanie vysokej úrovne bezpečnosti v rámci celého potravinového reťazca, ako aj pre dôveru spotrebiteľov, pri súčasnom zaistení vysokej úrovne ochrany životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat. Pre tieto kontrolné opatrenia by mala byť k dispozícii finančná podpora Únie. Predovšetkým by referenčné laboratória Európskej únie mali mať k dispozícii finančný príspevok s cieľom pomôcť im znášať náklady vyplývajúce z vykonávania pracovných programov schválených Komisiou a môže byť k dispozícii národným referenčným laboratóriám pre zdravie rastlín a zvierat, ktoré majú podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 ⁽³³⁾ využívať primerané finančné zdroje poskytnuté členskými štátmi, pod podmienkou, že sa jasne preukáže, že vykonávané akcie predstavujú pridanú hodnotu Únie a že v rámci programu sú k dispozícii dostatočné finančné prostriedky na podporu týchto akcií. Keďže účinnosť úradných kontrol navyše závisí aj od toho, či majú kontrolné orgány k dispozícii dobre vyškolený personál, ktorý má primerané poznatky o práve Únie, Únia by mala mať možnosť prispievať na ich odbornú prípravu a relevantné výmenné programy organizované príslušnými orgánmi.
- (56) Antimikrobiálna rezistencia je narastajúci problém v oblasti zdravia v Únii aj celosvetovo. Z toho dôvodu by v rámci programu malo byť možné spolufinancovať opatrenia na podporu boja proti antimikrobiálnej rezistencii.
- (57) Vysokokvalitná európska štatistika, ktorá sa rozvíja, tvorí a šíri v rámci programu podľa nariadenia (ES) č. 223/2009, je nevyhnutná pre rozhodovanie založené na dôkazoch. Európska štatistika by mala byť k dispozícii včas a mala by prispievať k vykonávaniu politik Únie, ako sa uvádza v ZFEÚ, a to najmä v oblasti posilneného a integrovaného hospodárskeho riadenia, sociálnej, hospodárskej a územnej súdržnosti, udržateľného rozvoja, poľnohospodárskej politiky, sociálneho rozmeru Európy a globalizácie.

⁽³²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

⁽³³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 z 15. marca 2017 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS (nariadenie o úradných kontrolách) (Ú. v. EÚ L 95, 7.4.2017, s. 1).

- (58) Európska štatistika je nevyhnutná pre rozhodovacie procesy Únie a pre meranie výkonnosti a vplyvu iniciatív Únie. Je preto dôležité zabezpečiť nepretržité poskytovanie a rozvoj európskej štatistiky, ktorá bude vychádzať z prístupu na úrovni Únie a prekračovať rámec vnútorného trhu, aby boli pokryté všetky činnosti Únie a oblasti politiky vrátane posilnenia postavenia podnikov a občanov, aby mohli prijímať informované rozhodnutia.
- (59) Vzhľadom na jeho horizontálny charakter sa na rámec pre rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky v zmysle nariadenia (ES) č. 223/2009 vzťahujú osobitné požiadavky, a to najmä požiadavky stanovené v uvedenom nariadení, pokiaľ ide o dodržiavanie štatistických zásad, ako aj fungovanie Európskeho štatistického systému a jeho riadenie vrátane postavenia a úloh pridelených Výboru pre Európsky štatistický systém a Komisii (Eurostat), vytvorenie a vykonávanie programovania štatistických činností.
- (60) Návrh časti programu týkajúcej sa rámca pre rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky bol predložený na predbežné preskúmanie Výboru pre Európsky štatistický systém v súlade s nariadením (ES) č. 223/2009.
- (61) Únia a členské štáty sú odhodlané plniť vedúcu úlohu pri vykonávaní Agendy Organizácia Spojených národov 2030 pre udržateľný rozvoj. Prispievaním k dosiahnutiu cieľov Agendy 2030 budú Únia a členské štáty podporovať silnejšiu, udržateľnejšiu, inkluzívnejšiu, bezpečnejšiu a prosperujúcejšiu Európu. Program by mal prispievať k vykonávaniu Agendy 2030, a to aj prostredníctvom vyváženého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozmeru udržateľného rozvoja, a na tento účel poskytne jasný a viditeľný záväzok k zohľadneniu cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.
- (62) Vzhľadom na význam boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami Únie vykonávať Parížsku dohodu prijatú na základe Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy a plniť ciele Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja prispeje tento program k zohľadňovaniu akcií v oblasti klímy a k dosahovaniu všeobecného cieľa, aby sa klimatické ciele podporovali 30 % rozpočtových výdavkov Únie. Príslušné akcie budú určené počas prípravy a vykonávania programu a opätovne sa prehodnotia v rámci príslušných postupov posudzovania a hodnotenia. V uvedenom kontexte by program mal podporovať činnosti, v rámci ktorých sa dodržiavajú normy v oblasti klímy a životného prostredia a priority Únie, a ktoré významne nepoškodzujú environmentálne ciele v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 ⁽³⁴⁾.
- (63) Týmto nariadením sa stanovuje finančné krytie programu, ktoré má predstavovať hlavnú referenčnú sumu v zmysle bodu 18 Medziinštitucionálnej dohody zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov ⁽³⁵⁾, pre Európsky parlament a Radu v priebehu ročného rozpočtového postupu.
- (64) V Dohode o Európskom hospodárskom priestore ⁽³⁶⁾ sa stanovuje spolupráca v oblastiach, ktoré patria do pôsobnosti programu, medzi Úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a krajinami Európskeho združenia voľného obchodu, ktoré sú zapojené do Európskeho hospodárskeho priestoru (ďalej len „EHP“), na strane druhej. Malo by byť tiež možné, aby bol program otvorený účasti prístupujúcim krajinám, kandidátskym krajinám a potenciálnym kandidátom, krajinám európskej susedskej politiky a iným tretím krajinám. Okrem toho by program mal byť v oblasti európskej štatistiky otvorený pre Švajčiarsko v súlade s Dohodou medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o spolupráci v oblasti štatistiky ⁽³⁷⁾.

⁽³⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

⁽³⁵⁾ Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

⁽³⁶⁾ Ú. v. ES L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁽³⁷⁾ Ú. v. EÚ L 90, 28.3.2006, s. 2.

- (65) Tretie krajiny, ktoré sú členmi EHP, sa môžu zúčastniť na programoch Únie v rámci spolupráce zriadenej podľa Dohody o Európskom hospodárskom priestore, ktorá umožňuje vykonávanie týchto programov na základe rozhodnutia prijatého podľa uvedenej dohody. Tretie krajiny sa môžu zúčastniť aj na základe iných právnych nástrojov. V tomto nariadení by sa malo zaviesť osobitné ustanovenie vyžadujúce od tretích krajín, aby udelili potrebné práva a prístup zodpovednému povolujuúcemu úradníkovi, Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF) a Dvoru audítorov na riadne vykonávanie ich príslušných právomocí.
- (66) Na tento program sa vzťahuje nariadenie o rozpočtových pravidlách. Nariadenie o rozpočtových pravidlách stanovuje pravidlá plnenia rozpočtu Únie vrátane pravidiel, ktoré sa týkajú grantov, cien, verejného obstarávania, nepriameho riadenia, finančných nástrojov, rozpočtových záruk, finančnej pomoci a refundácie výdavkov externých expertov.
- (67) Akcie vykonávané v rámci predchádzajúcich programov a rozpočtových riadkov preukázali svoju primeranosť a mali by sa zachovať. Cieľom nových akcií zavedených v rámci programu je predovšetkým posilniť dobre fungujúci vnútorný trh. S cieľom zabezpečiť jednoduchšie a flexibilnejšie vykonávanie programu, a tým aj lepšie plnenie jeho cieľov, by sa akcie mali vymedziť iba z hľadiska celkových všeobecných kategórií. Zoznamy orientačných činností týkajúcich sa špecifických cieľov v oblastiach konkurencieschopnosti, ochrany spotrebiteľa alebo konkrétnych činností, ktoré vyplývajú z regulačných požiadaviek, ako sú napríklad konkrétne činnosti v oblastiach normalizácie, dohľadu nad trhom, rastlín, zvierat, potravín a krmív a európskej štatistiky, by takisto mali byť zahrnuté do programu.
- (68) Je potrebné špecifikovať určité kategórie subjektov oprávnených na financovanie, ako aj tie subjekty, ktoré by mali byť oprávnené na financovanie bez výzvy na predkladanie návrhov.
- (69) Vzhľadom na zvyšujúcu sa prepojenosť a digitalizáciu globálnej ekonomiky by mal program naďalej ponúkať možnosť zapojiť do určitých aktivít externých expertov, ako napríklad úradníkov z tretích krajín, zástupcov medzinárodných organizácií alebo hospodárske subjekty.
- (70) Je potrebné uviesť osobitné kritériá týkajúce sa pravidiel spolufinancovania a oprávnených nákladov. Keďže pre niektoré špecifické ciele môže byť nevyhnutné financovanie oprávnených nákladov v plnom rozsahu, malo by byť možné odchýliť sa od článku 190 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
- (71) Podľa článku 193 ods. 2 druhého pododseku písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách sa grant môže udeliť na akciu, ktorá sa už začala, za predpokladu, že žiadateľ môže preukázať potrebu začať akciu pred podpísaním dohody o grante. Zatiaľčo v takýchto prípadoch náklady, ktoré vznikli pred dátumom predloženia žiadosti o grant, by v zásade neboli oprávnené, malo by to byť výnimočne možné, berúc do úvahy oneskorené nadobudnutie účinnosti tohto programu a s cieľom predísť akémukoľvek narušeniu poskytovania podpory Únie, ktoré by mohlo poškodiť záujmy Únie. Ak je to preto nevyhnutné na zabezpečenie kontinuity a počas obmedzeného obdobia na začiatku viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027, by náklady na akciu, ktorá sa už začala vykonávať, mali byť oprávnené od 1. januára 2021, a to aj vtedy, ak uvedené náklady vznikli pred dátumom predloženia žiadosti o grant. Z rovnakých dôvodov a na základe rovnakých podmienok a ako výnimka z článku 193 ods. 4 nariadenia o rozpočtových pravidlách by náklady, ktoré vznikli pred dátumom predloženia žiadosti o grant, mali byť oprávnené v prípade grantov na prevádzku.
- (72) V súlade so záväzkom Komisie uvedeným v jej oznámení z 19. októbra 2010 s názvom „Preskúvanie rozpočtu EÚ“ a s cieľom zabezpečiť súdržnosť a zjednodušenie programov financovania by sa mali zdroje využívať spolu s ďalšími nástrojmi financovania z prostriedkov Únie, ak sa plánovanými akciami v rámci programu sledujú ciele, ktoré sú spoločné pre rôzne nástroje financovania, pričom je však nevyhnutné vylúčiť zdvojené financovanie.
- (73) Program by mal prispieť k celkovej podpore a mal by riešiť osobitné potreby najvzdialenejších regiónov a ich integráciu do vnútorného trhu, ako bolo nedávno opätovne potvrdené v oznámení Komisie „Silnejšie a obnovené strategické partnerstvo s najvzdialenejšími regiónmi EÚ“.

- (74) Program by mal presadzovať synergie a súčasne sa vyhýbať duplicite so súvisiacimi programami a akciami Únie. Akcie v rámci programu by sa mali dopĺňať akciami v rámci programov Colníctvo a Fiscalis, zriadených nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/444 ⁽³⁸⁾ a nariadením Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje program spolupráce v daňovej oblasti „Fiscalis“, ktoré sa tiež zameriavajú na podporu a zlepšovanie fungovania vnútorného trhu.
- (75) Program by mal podporovať synergie, komplementárnosť a doplnkovosť, pokiaľ ide o MSP a podporu podnikania v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde. Segment politiky týkajúci sa MSP fondu InvestEU bude navyše poskytovať záruky za dlhy a kapitálovú podporu na zlepšenie prístupu MSP k financovaniu a jeho dostupnosti pre MSP. Program by sa mal takisto usilovať o synergie s vesmírnym programom zriadeným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696 ⁽³⁹⁾, pokiaľ ide o podporu MSP pri využívaní prelomových inovácií a iných riešení vyvinutých v rámci uvedeného programu.
- (76) Program by mal podporovať synergie s programom Horizont Európa, ktorého cieľom je podporovať výskum a inovácie. Týkať by sa to malo najmä komplementárnosti s akciami budúcej Európskej rady pre inováciu pri inovačných spoločnostiach, ako aj podpory služieb pre MSP, najmä prostredníctvom siete EEN.
- (77) Program by mal podporovať synergie a komplementárnosť, pokiaľ ide o program Digitálna Európa, ktorý je zameraný na podporu digitalizácie hospodárstva Únie a verejného sektora pri súčasnom zvýšení kybernetickej bezpečnosti.
- (78) Okrem toho by sa v rámci programu mali hľadať synergie aj s programom Spravodlivosť, zriadeným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/693 ⁽⁴⁰⁾, ktorého cieľom je podporiť ďalší rozvoj európskeho priestoru spravodlivosti na zvýšenie účinnosti vnútroštátnych justičných systémov, keďže je to kľúčový faktor, aby sa umožnilo vytvorenie spravodlivého a nákladovo efektívneho hospodárstva Únie.
- (79) Program by mal podporovať synergie s programom Erasmus+, programom Európsky zbor solidarity, zriadeným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) XXXX/XXX ⁽⁴¹⁾, a Európskym sociálnym fondom plus, zriadeným nariadením Európskeho parlamentu a Rady o Európskom sociálnom fonde plus (ESF+), v oblasti mobility pracovnej sily a mládeže, ktorá je nevyhnutná pre dobre fungujúci vnútorný trh.
- (80) V neposlednom rade by akcie, ako napríklad veterinárne a fytoosanitárne opatrenia v prípade krízových situácií v oblasti zdravia zvierat a rastlín, mohli byť doplnené intervenciami na trhoch v rámci programovania spoločnej poľnohospodárskej politiky Únie.
- (81) Akcie vykonávané v rámci programu by mali reprezentovať jasnú pridanú hodnotu Únie a mali by sa primerane použiť na riešenie zlyhaní trhu alebo suboptimálnych investičných situácií, pričom by nemali zdvojiť ani vytláčať súkromné financovanie.
- (82) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ⁽⁴²⁾. Konzultačný postup by sa mal použiť na prijímanie pracovných programov, ktorými sa vykonávajú akcie prispievajúce k posilneniu postavenia spotrebiteľov. Postup preskúmania by sa mal použiť na prijímanie vykonávacích aktov týkajúcich sa akcií prispievajúcich ku konkurencieschopnosti MSP a na prijímanie vykonávacích

⁽³⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/444 z 11. marca 2021 ktorým sa zriaďuje program Colníctvo pre spoluprácu v colnej oblasti a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1294/2013 (Ú. v. EÚ L 87, 15.3.2021, s. 1).

⁽³⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Vesmírny program Únie a Agentúra Európskej únie pre vesmírny program a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 912/2010, (EÚ) č. 1285/2013 a (EÚ) č. 377/2014 a rozhodnutie č. 541/2014/EÚ (Ú. v. EÚ L ..., 12.5.2021).

⁽⁴⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/693 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje program Spravodlivosť a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1382/2013 (Ú. v. EÚ L ..., 5.5.2021).

⁽⁴¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) XXXX/XXX z XXX, ktorým sa zriaďuje program Európsky zbor solidarity a zrušujú nariadenia (EÚ) 2018/1475 a (EÚ) č. 375/2014 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

⁽⁴²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

aktov súvisiacich s pracovnými programami, ktorými sa vykonávajú akcie prispievajúce k vysokej úrovni zdravia ľudí, zvierat a rastlín a na stanovenie nižších sadzieb spolufinancovania tam, kde je to potrebné pre akcie týkajúce sa veterinárnych a fytozoozových nálezov opatrení a ročných a viacročných národných veterinárnych a fytozoozových programov, ako aj na prijímanie vykonávacích aktov súvisiacich s pracovnými programami, ktorými sa vykonávajú akcie prispievajúce k bezpečnosti potravín a krmív.

- (83) Ak je však medzi špecifickými cieľmi programu možné dosiahnuť synergie, potrebné ustanovenia by sa mohli vykonávať v rámci spoločného pracovného programu.
- (84) Formy financovania z prostriedkov Únie a spôsoby vykonávania programu by sa mali zvoliť na základe ich schopnosti dosiahnuť špecifické ciele akcií a priniesť výsledky, berúc do úvahy najmä pridanú hodnotu Únie, náklady na kontroly, administratívne zaťaženie a predpokladané riziko nesúladu. To by malo zahŕňať zväzovanie použitia jednorazových platieb, paušálnych sadzieb a jednotkových nákladov, ako aj financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, ako sa uvádza v článku 125 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
- (85) S cieľom zabezpečiť pravidelné monitorovanie a podávanie správ o dosiahnutom pokroku a o efektívnosti a účinnosti programu by sa mal od samého začiatku zaviesť vhodný rámec na monitorovanie akcií a výsledkov programu. Takéto monitorovanie a podávanie správ by malo byť založené na ukazovateľoch, ktorými sa merajú účinky akcií programu na základe vopred určených východísk.
- (86) Podľa bodov 22 a 23 Medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ⁽⁴³⁾ by sa tento program mal hodnotiť na základe informácií získaných v súlade s osobitnými požiadavkami na monitorovanie, pričom by sa malo predchádzať administratívne zaťaženiu, najmä vo vzťahu k členským štátom, a nadmernej regulácii. V prípade potreby by uvedené požiadavky mali zahŕňať merateľné ukazovatele ako základ hodnotenia účinkov programu v praxi. Komisia by mala vypracovať priebežnú hodnotiacu správu o dosahovaní cieľov akcií podporovaných v rámci programu, o výsledkoch a vplyvoch, o efektívnosti využívania zdrojov a o pridanej hodnote Únie, ako aj záverečnú hodnotiacu správu o dlhšom vplyve, výsledkoch a udržateľnosti akcií a o synergiách s inými programami.
- (87) Na monitorovanie podpory MSP by mal program využívať merateľné ukazovatele výkonnosti. V závislosti od dostupnosti informácií a v relevantnom prípade by sa uvedenými ukazovateľmi mali merať výsledky a vplyv dosiahnuté programom, pokiaľ ide o jeho špecifické ciele a osobitné cieľové skupiny (napríklad ženy, mládež a seniorov). Pri monitorovaní je predovšetkým dôležité merať podporu poskytnutú zelenej a digitálnej transformácii, internacionalizácii a inovácii. Okrem toho by monitorovanie malo zohľadniť kontextové ukazovatele, ktoré nemerajú výkonnosť programu, ale poskytujú prehľad o prostredí, v ktorom MSP pôsobia.
- (88) Neúplný zoznam chorôb zvierat a zoonóz, ktoré sú oprávnené na financovanie v rámci núdzových opatrení a na financovanie v rámci programov eradikácie, kontroly a dohľadu, by sa mal zostaviť na základe chorôb zvierat uvedených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 ⁽⁴⁴⁾, nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 ⁽⁴⁵⁾, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/99/ES ⁽⁴⁶⁾ a nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429 ⁽⁴⁷⁾.

⁽⁴³⁾ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽⁴⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 z 22. mája 2001, ktorým sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií (Ú. v. EÚ L 147, 31.5.2001, s. 1).

⁽⁴⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín (Ú. v. EÚ L 325, 12.12.2003, s. 1).

⁽⁴⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/99/ES zo 17. novembra 2003 o monitoringu zoonóz a pôvodcoch zoonóz, ktorou sa mení a dopĺňa rozhodnutie Rady 90/424/EHS a ruší smernica Rady 92/117/EHS (Ú. v. EÚ L 325, 12.12.2003, s. 31).

⁽⁴⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429 z 9. marca 2016 o prenosných chorobách zvierat a zmene a zrušení určitých aktov v oblasti zdravia zvierat („právna úprava v oblasti zdravia zvierat“) (Ú. v. EÚ L 84, 31.3.2016, s. 1).

- (89) S cieľom zohľadniť situácie vyvolané chorobami zvierat, ktoré majú významný vplyv na živočíšnu výrobu alebo obchod, na vývoj zoonóz, ktoré predstavujú hrozbu pre ľudí, alebo na nový vedecký alebo epidemiologický vývoj, ako aj chorobami zvierat, pri ktorých existuje pravdepodobnosť nového ohrozenia Únie, by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o zmeny zoznamu chorôb zvierat a zoonóz. S cieľom zohľadniť budúci vývoj týkajúci sa subjektov, ktorým môže byť v rámci programu udelený grant v súvislosti so zastupovaním záujmov spotrebiteľov na úrovni Únie, by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o zmenu zoznamu uvedených subjektov. Na zabezpečenie účinného posúdenia pokroku programu pri dosahovaní jeho cieľov by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o potrebnú zmenu zoznamu ukazovateľov používaných na meranie dosahovania špecifických cieľov, ako aj doplnenie tohto nariadenia zriadením rámca pre monitorovanie a hodnotenie. Je obzvlášť dôležité, aby Komisia počas svojich prípravných prác uskutočnila primerané konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby sa tieto konzultácie uskutočňovali v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva. Takisto by sa mali viesť konzultácie so zainteresovanými stranami a spotrebiteľskými organizáciami. V záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (90) Podľa rozhodnutia Rady 2013/755/EÚ⁽⁴⁸⁾ sú jednotlivci a subjekty usadení v zámorských krajinách alebo na zámorských územiach oprávnení získať financovanie v súlade s pravidlami a cieľmi programu a prípadnými dohodami uplatniteľnými na členský štát, s ktorým sú zámorská krajina alebo územie spojené.
- (91) V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013⁽⁴⁹⁾ a nariadeniami Rady (ES, Euratom) č. 2988/95⁽⁵⁰⁾, (Euratom, ES) č. 2185/96⁽⁵¹⁾ a (EÚ) 2017/1939⁽⁵²⁾ sa finančné záujmy Únie majú chrániť prostredníctvom primeraných opatrení vrátane opatrení týkajúcich sa prevencie, odhalovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí vrátane podvodov, vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a uloženia administratívnych sankcií, v náležitých prípadoch. Konkrétne má OLAF právomoc vykonávať v súlade s nariadeniami (Euratom, ES) č. 2185/96 a (EÚ, Euratom) č. 883/2013 administratívne vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, ku korupcii alebo k akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra je v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 splnomocnená vyšetrovať a stíhať trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa ustanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371⁽⁵³⁾. V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách má každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť potrebné práva a prístup Komisii, OLAF-u, Dvoru audítorov a, pokiaľ ide o tie členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/1939, Európskej prokuratúre a zabezpečiť, aby všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie udelili rovnocenné práva.
- (92) Na toto nariadenie sa vzťahujú horizontálne rozpočtové pravidlá prijaté Európskym parlamentom a Radou na základe článku 322 ZFEÚ. Uvedené pravidlá sú stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách a určujú predovšetkým postup zostavovania a plnenia rozpočtu prostredníctvom grantov, cien, nepriameho riadenia,

⁽⁴⁸⁾ Rozhodnutie Rady 2013/755/EÚ z 25. novembra 2013 o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii („rozhodnutie o pridružení zámoria“) (Ú. v. EÚ L 344, 19.12.2013, s. 1).

⁽⁴⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽⁵⁰⁾ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽⁵¹⁾ Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽⁵²⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁽⁵³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29).

finančných nástrojov, rozpočtových záruk, finančnej pomoci a refundácie výdavkov externých expertov, a zabezpečujú kontroly zodpovednosti finančných aktérov. Pravidlá prijaté na základe článku 322 ZFEÚ zahŕňajú aj všeobecný režim podmienosti na ochranu rozpočtu Únie.

- (93) Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679⁽⁵⁴⁾ sa upravuje spracúvanie osobných údajov vykonávané v členských štátoch v kontexte tohto nariadenia a pod dohľadom príslušných orgánov členských štátov. Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725⁽⁵⁵⁾ sa upravuje spracúvanie osobných údajov vykonávané Komisiou v rámci tohto nariadenia a pod dohľadom európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov. Akákoľvek výmena alebo prenos informácií príslušnými orgánmi musí byť v súlade s pravidlami o prenose osobných údajov podľa nariadenia (EÚ) 2016/679 a akákoľvek výmena alebo prenos informácií, ktoré vykonáva Komisia, musí byť v súlade s pravidlami o prenose osobných údajov podľa nariadenia (EÚ) 2018/1725.
- (94) V nariadení (ES) č. 223/2009 sa stanovujú pravidlá tvorby štatistiky v súlade so zásadou štatistickej dôvernosti a uvádza sa v ňom, že národné štatistické úrady, iné vnútroštátne orgány a Komisia (Eurostat) majú prijať všetky opatrenia potrebné na zosúladenie zásad a usmernení týkajúcich sa fyzickej a logickej ochrany dôverných údajov.
- (95) Keďže cieľ tohto nariadenia, a to zriadenie programu na zlepšenie fungovania vnútorného trhu, zvýšenie konkurencieschopnosti a udržateľnosti podnikov, najmä MSP, a ochranu spotrebiteľa, pre oblasť rastlín, zvierat, potravín a krmív, a na programovací a finančný rámec pre rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky na obdobie rokov 2021 – 2027, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov vzhľadom na cezhraničnú povahu obsiahnutej problematiky, ale z dôvodu väčšieho potenciálu akcie Únie ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (96) Program by mal tiež zabezpečiť väčšiu viditeľnosť a súdržnosť vnútorného trhu Únie, konkurencieschopnosť a udržateľnosť podnikov, najmä MSP, a akcie v oblasti európskej štatistiky vo vzťahu k občanom, podnikom a správnym orgánom Únie.
- (97) Keďže pozmeňujúce ustanovenia právnych aktov vyčerpali svoje účinky v čase nadobudnutia ich účinnosti a zmeny, ktoré zaviedli v iných právnych aktoch, sa stali súčasťou týchto právnych aktov v rovnakom čase, zrušenie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 652/2014⁽⁵⁶⁾ nemá vplyv na zmeny, ktoré už boli zavedené jeho pozmeňujúcimi ustanoveniami v iných právnych aktoch, najmä v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002⁽⁵⁷⁾ a smernici Rady 2008/90/ES⁽⁵⁸⁾, pokiaľ ide o zriadenie Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá, ktorý ostane naďalej v činnosti bez ohľadu na zrušenie nariadenia (EÚ) č. 652/2014.

⁽⁵⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽⁵⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

⁽⁵⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 652/2014 z 15. mája 2014, ktorým sa stanovuje hospodárenie s výdavkami týkajúcimi sa potravinového reťazca, zdravia a dobrých životných podmienok zvierat, ako aj zdravia rastlín a rastlinného rozmnožovacieho materiálu a ktorým sa menia smernice Rady 98/56/ES, 2000/29/ES a 2008/90/ES, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, (ES) č. 882/2004 a (ES) č. 396/2005, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 a zrušujú rozhodnutia Rady 66/399/EHS, 76/894/EHS a 2009/470/ES (Ú. v. EÚ L 189, 27.6.2014, s. 1).

⁽⁵⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1).

⁽⁵⁸⁾ Smernica Rady 2008/90/ES z 29. septembra 2008 o uvádzaní množiteľského materiálu ovocných drevín a ovocných drevín určených na výrobu ovocia do obehu (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 267, 8.10.2008, s. 8).

- (98) S cieľom zabezpečiť kontinuitu pri poskytovaní podpory medzi programami na roky 2014 – 2020 v oblastiach konkurencieschopnosti a udržateľnosti podnikov, najmä MSP, ochrany spotrebiteľa, zákazníkov a koncových používateľov finančných služieb, tvorby politík v oblasti finančných služieb, v oblasti rastlín, zvierat, potravín a krmív a v oblasti európskej štatistiky, zriadenými nariadením (EÚ) č. 1287/2013, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 254/2014⁽⁵⁹⁾, nariadením (EÚ) 2017/826, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 258/2014⁽⁶⁰⁾, nariadením (EÚ) č. 652/2014, nariadením (EÚ) č. 99/2013 a týmto programom, najmä pokiaľ ide o pokračovanie viacročných opatrení a hodnotenie úspechov predchádzajúcich programov, a umožniť začatie vykonávania od začiatku viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027, by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť čo najskôr a malo by sa uplatňovať so spätnou účinnosťou od 1. januára 2021. Od 1. januára 2028 by sa výdavky súvisiace s riadením akcií, ktoré sa neukončia do konca programu, mali v prípade potreby pokrývať z rozpočtových prostriedkov na technickú a administratívnu pomoc.
- (99) Z dôvodu oneskoreného nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia nie je možné dodržať lehoty na prijatie pracovných programov v oblasti rastlín, zvierat, potravín a krmív a na predloženie veterinárnych a fytozoohygienických programov členskými štátmi na roky 2021 a 2022, a tiež nie je možné, aby Komisia dodržala lehoty na schválenie týchto programov. S cieľom zabezpečiť riadne vykonávanie akcií v oblasti rastlín, zvierat, potravín a krmív v rokoch 2021 a 2022 by sa uvedené lehoty nemali uplatňovať na roky 2021 a 2022.
- (100) Nariadenia (EÚ) č. 99/2013, (EÚ) č. 1287/2013, (EÚ) č. 254/2014 a (EÚ) č. 652/2014 by sa preto mali zrušiť s účinnosťou od 1. januára 2021,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa zriaďuje program na zlepšenie fungovania vnútorného trhu, zvýšenie konkurencieschopnosti a udržateľnosti podnikov, najmä mikropodnikov a malých a stredných podnikov, a na ochranu spotrebiteľa, pre riadenie výdavkov v oblasti rastlín, zvierat, potravín a krmív, ako aj programovací a finančný rámec využívaný pre rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky v zmysle článku 13 nariadenia (ES) č. 223/2009 (Program pre jednotný trh) (ďalej len „program“) na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2027. Trvanie programu je zosúladené s trvaním viacročného finančného rámca.

V tomto nariadení sa stanovujú ciele programu a oprávnené akcie na plnenie týchto cieľov, rozpočet na roky 2021 až 2027, formy financovania z prostriedkov Únie a pravidiel poskytovania takéhoto financovania a systém riadenia programu.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „operácia kombinovaného financovania“ je akcia podporovaná z rozpočtu Únie, a to aj z mechanizmu alebo platformy kombinovaného financovania vymedzených v článku 2 bode 6 nariadenia o rozpočtových pravidlách, v rámci ktorej sa kombinujú nenávratné formy podpory alebo finančné nástroje z rozpočtu Únie, a návratné formy podpory z rozvojových alebo iných verejných finančných inštitúcií, ako aj z komerčných finančných inštitúcií a od investorov;

⁽⁵⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 254/2014 z 26. februára 2014 o viacročnom programe Spotrebiteľa na roky 2014 – 2020, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1926/2006/ES (Ú. v. EÚ L 84, 20.3.2014, s. 42).

⁽⁶⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 258/2014 z 3. apríla 2014, ktorým sa ustanovuje program Únie určený na podporu osobitných činností v oblasti finančného výkazníctva a auditu na roky 2014 – 2020 a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 716/2009/ES (Ú. v. EÚ L 105, 8.4.2014, s. 1).

2. „európska štatistika“ je štatistika rozvíjaná, tvorená a šírená v súlade s nariadením (ES) č. 223/2009;
3. „právny subjekt“ je fyzická alebo právnická osoba, zriadená a uznaná ako taká podľa práva Únie, vnútroštátneho alebo medzinárodného práva, ktorá má právnu subjektivitu a spôsobilosť konať vo svojom mene, uplatňovať práva a podliehať záväzkom, alebo subjekt, ktorý nemá právnu subjektivitu, uvedený v článku 197 ods. 2 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách;
4. „mikropodniky a malé a stredné podniky“ alebo „MSP“ sú mikropodniky a malé a stredné podniky vymedzené v odporúčaní 2003/361/ES;
5. „klastre a organizácie podnikateľských sietí“ sú štruktúry alebo organizované skupiny nezávislých strán vo forme organizácií, ktoré podporujú posilnenie spolupráce, vytvárania sietí a učenia sa skupín podnikov, ktorých cieľom je poskytovať alebo usmerňovať špecializované a prispôbené služby na podporu podnikania, najmä pre MSP, aby sa stimulovali okrem iného inovačné a internacionalizačné činnosti, a to aj podporou spoločného využívania zariadení a výmeny poznatkov a odborných znalostí.

Článok 3

Ciele programu

1. Program má tieto všeobecné ciele:
 - a) zlepšiť fungovanie vnútorného trhu a predovšetkým chrániť a posilňovať postavenie občanov, spotrebiteľov a podnikov, najmä MSP, presadzovaním práva Únie, uľahčovaním prístupu na trh, stanovovaním noriem a podporovaním zdravia ľudí, zvierat a rastlín a dobrých životných podmienok zvierat, a to pri dodržiavaní zásad udržateľného rozvoja a zabezpečení vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa, ako aj posilnením spolupráce medzi príslušnými orgánmi členských štátov a medzi príslušnými orgánmi členských štátov a Komisiou a decentralizovanými agentúrami Únie;
 - b) rozvíjať, tvoriť a šíriť vysokokvalitnú, porovnateľnú, včasnú a spoľahlivú európsku štatistiku, ktorá je základom navrhovania, monitorovania a hodnotenia všetkých politík Únie a pomáha občanom, tvorcom politík, orgánom, podnikom, akademickej obci a médiám prijímať informované rozhodnutia a aktívne sa zúčastňovať na demokratickom procese.
2. Program má tieto špecifické ciele:
 - a) zefektívniť vnútorný trh, okrem iného v súvislosti s digitálnou transformáciou, a to:
 - i) uľahčením prevencie a odstraňovaním diskriminačných, neodôvodnených alebo neprimeraných prekážok a podporou tvorby, vykonávania a presadzovania práva Únie v oblastiach vnútorného trhu s tovarom a so službami, a to aj zlepšovaním uplatňovania zásady vzájomného uznávania, pravidiel verejného obstarávania, práva obchodných spoločností, zmluvného a mimozmluvného práva, pravidiel boja proti praniu špinavých peňazí, voľného pohybu kapitálu a pravidiel finančných služieb a hospodárskej súťaže vrátane tvorby riadiacich nástrojov zameraných na používateľov;
 - ii) podporou účinného dohľadu nad trhom v celej Únii s cieľom zabezpečiť, aby na trhu Únie boli dostupné len bezpečné výrobky, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi – vrátane výrobkov predávaných online –, ktoré ponúkajú vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov a ostatných koncových používateľov, ako aj s cieľom prispievať k väčšej homogenosti a kapacite orgánov dohľadu nad trhom v celej Únii;
 - b) posilniť konkurencieschopnosť a udržateľnosť MSP a dosiahnuť doplnkovosť na úrovni Únie prostredníctvom opatrení, ktoré:
 - i) poskytujú rôzne formy podpory MSP, ako aj klastrom a organizáciám podnikateľských sietí, a to aj v odvetví cestovného ruchu, čím podporujú rast, rozširovanie a vytváranie MSP;
 - ii) uľahčujú prístup na trhy, a to aj prostredníctvom internacionalizácie MSP;

- iii) podporujú podnikanie a získavanie podnikateľských zručností;
 - iv) podporujú priaznivé podnikateľské prostredie pre MSP, podporujú digitálnu transformáciu MSP a nové podnikateľské príležitosti pre MSP vrátane podnikov sociálneho hospodárstva a podnikov s inovačnými obchodnými modelmi;
 - v) podporujú konkurencieschopnosť priemyselných ekosystémov a odvetví, ako aj rozvoj priemyselných hodnotových reťazcov;
 - vi) podporujú modernizáciu priemyslu tým, že prispievajú k ekologickému, digitálnemu a odolnému hospodárstvu;
- c) zabezpečiť účinné fungovanie vnútorného trhu prostredníctvom procesov normalizácie, ktoré:
- i) umožňujú financovanie európskej normalizácie a účasť všetkých relevantných zainteresovaných strán na tvorbe európskych noriem;
 - ii) podporujú rozvoj vysokokvalitných medzinárodných štandardov finančného a nefinančného výkazníctva a auditu, uľahčujú ich integráciu do práva Únie a podporujú inováciu a vývoj najlepších postupov v podnikovom výkazníctve;
- d) podporovať záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa a bezpečnosti výrobkov prostredníctvom:
- i) pokiaľ ide o spotrebiteľov:
 - posilňovania postavenia spotrebiteľov, podnikov a zástupcov občianskej spoločnosti, poskytovania pomoci spotrebiteľom, podnikom a zástupcom občianskej spoločnosti a ich vzdelávania, najmä pokiaľ ide o práva spotrebiteľa podľa práva Únie,
 - zabezpečenia vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa, udržateľnej spotreby a bezpečnosti výrobkov, najmä pre najzraniteľnejších spotrebiteľov, s cieľom posilniť spravodlivosť, transparentnosť a dôveru vo vnútorný trh,
 - zabezpečenia náležitého zohľadňovania záujmov spotrebiteľov v digitálnom svete,
 - podporovania príslušných orgánov presadzovania práva a organizácií zastupujúcich spotrebiteľov a akcií, ktorými sa posilňuje spolupráca medzi príslušnými orgánmi s osobitným dôrazom na otázky, ktoré vznikli v súvislosti s existujúcimi a vznikajúcimi technológiami,
 - prispievania k zlepšovaniu kvality a dostupnosti noriem v celej Únii; efektívneho riešenia nekalých obchodných praktík,
 - zabezpečenia toho, aby mali všetci spotrebiteľia prístup k účinným mechanizmom nápravy a aby sa im poskytovali primerané informácie o trhoch a právach spotrebiteľov, a podporovania udržateľnej spotreby, najmä pomocou zvyšovania informovanosti o osobitných charakteristikách a environmentálnom vplyve tovaru a služieb;
 - ii) pokiaľ ide o spotrebiteľov a ostatných koncových používateľov finančných služieb:
 - posilnenia účasti spotrebiteľov, ostatných koncových používateľov finančných služieb a zástupcov občianskej spoločnosti na tvorbe politiky v oblasti finančných služieb,
 - podporovania lepšieho pochopenia finančného sektora a rôznych kategórií komercializovaných finančných produktov,
 - zabezpečenia, aby boli záujmy spotrebiteľov v oblasti retailových finančných služieb chránené;
- e) prispievať k vysokej úrovni zdravia a bezpečnosti ľudí, zvierat a rastlín v oblasti rastlín, zvierat, potravín a krmív, okrem iného predchádzaním chorobám zvierat a pôsobeniu škodcov rastlín, ich odhaľovaním a eradikáciou, aj prostredníctvom núdzových opatrení, ktoré sa prijímú v prípade rozsiahlych krízových situácií a nepredvídateľných udalostí ovplyvňujúcich zdravie zvierat alebo rastlín, a podporovaním zlepšovania dobrých životných podmienok zvierat, boja proti antimikrobiálnej rezistencii a rozvoja udržateľnej výroby a spotreby potravín, ako aj stimuláciou výmeny najlepších postupov medzi zainteresovanými stranami v týchto oblastiach;
- f) včas, nestranne a nákladovo efektívne rozvíjať, tvoriť, šíriť a komunikovať vysokokvalitnú európsku štatistiku v súlade s kvalitatívnymi kritériami stanovenými v článku 12 ods. 1 nariadenia (ES) č. 223/2009, a to prostredníctvom posilneného Európskeho štatistického systému uvedeného v článku 4 nariadenia (ES) č. 223/2009 a posilnených partnerstiev v rámci uvedeného systému, ako aj so všetkými relevantnými externými stranami, pri využití viacerých zdrojov údajov, pokročilých metód analýzy údajov, inteligentných systémov a digitálnych technológií a zabezpečení členenia na národnej a, ak je to možné, regionálnej úrovni.

Článok 4

Rozpočet

1. Finančné krytie na vykonávanie programu na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2027 sa stanovuje na 4 208 041 000 EUR v bežných cenách.
2. V rámci sumy uvedenej v odseku 1 sa na nasledujúce ciele vyčlenia tieto orientačné sumy:
 - a) 451 569 500 EUR na cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. a) bode i);
 - b) 105 461 000 EUR na cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. a) bode ii);
 - c) 1 000 000 000 EUR na cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. b);
 - d) 220 510 500 EUR na cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. c);
 - e) 198 500 000 EUR na cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. d);
 - f) 1 680 000 000 EUR na cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. e);
 - g) 552 000 000 EUR na cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. f).
3. Suma uvedená v odseku 1 sa môže použiť na technickú a administratívnu pomoc pri vykonávaní programu, najmä pokiaľ ide o prípravné, monitorovacie, kontrolné, audítorské a hodnotiace činnosti, využívanie sietí informačných technológií zameraných na spracovanie a výmenu informácií a používanie a rozvoj podnikových nástrojov informačných technológií. S cieľom zabezpečiť maximálnu dostupnosť programu na financovanie akcií, na ktoré sa vzťahujú ciele programu, celkové náklady na administratívnu a technickú podporu nepresiahnu 5 % hodnoty finančného krytia uvedeného v odseku 1.
4. Rozpočtové záväzky trvajúce viac ako jeden rozpočtový rok sa môžu rozdeliť na ročné splátky počas viacerých rokov.
5. Komisia odchyľne od článku 111 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách vytvorí po posúdení žiadostí o platbu predložených členskými štátmi rozpočtový záväzok na udelenie grantu na veterinárne a fytosanitárne núdzové opatrenia v rámci špecifického cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. e) tohto nariadenia.
6. Zdroje pridelené členskými štátmi v rámci zdieľaného riadenia sa môžu na žiadosť dotknutého členského štátu previesť na program za podmienok stanovených v článku 26 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre finančnú podporu na riadenie hraníc a vízovú politiku (ďalej len „nariadenie o spoločných ustanoveniach na roky 2021 – 2027“). Komisia implementuje uvedené zdroje priamo v súlade s článkom 62 ods. 1 prvým pododsekom písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách alebo nepriamo v súlade s článkom 62 ods. 1 prvým pododsekom písm. c) uvedeného nariadenia. Uvedené zdroje sa použijú v prospech dotknutého členského štátu.
7. V prípade, že Komisia neprijala právny záväzok v rámci priameho alebo nepriameho riadenia zdrojov prevedených v súlade s odsekom 6 tohto článku, príslušné neviazané zdroje sa môžu na žiadosť členského štátu previesť späť do fondu, z ktorého boli pôvodne prevedené, v súlade s podmienkami stanovenými v článku 26 nariadenia o spoločných ustanoveniach na roky 2021 – 2027.

Článok 5

Tretie krajiny pridružené k programu

Program je otvorený účasti týchto tretích krajín:

- a) členom Európskeho združenia voľného obchodu, ktorí sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru, v súlade s podmienkami stanovenými v Dohode o Európskom hospodárskom priestore;

- b) prístupujúcim krajinám, kandidátskym krajinám a potenciálnym kandidátom v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami účasti týchto krajín na programoch Únie stanovenými v príslušných rámcových dohodách a rozhodnutiach Rady pre pridruženie alebo v podobných dohodách a v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v dohodách medzi Úniou a týmito krajinami;
- c) krajinám európskej susedskej politiky v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami účasti týchto krajín na programoch Únie stanovenými v príslušných rámcových dohodách a rozhodnutiach Rady pre pridruženie alebo v podobných dohodách a v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v dohodách medzi Úniou a týmito krajinami;
- d) iným tretím krajinám v súlade s podmienkami stanovenými v osobitnej dohode vzťahujúcej sa na účasť tretej krajiny na akomkoľvek programe Únie, ak sa touto dohodou:
 - i) zabezpečuje spravodlivú rovnováhu, pokiaľ ide o príspevky a výhody tretej krajiny zúčastňujúcej sa na programoch Únie;
 - ii) stanovujú podmienky účasti na programoch vrátane výpočtu finančných príspevkov na jednotlivé programy a ich administratívne náklady;
 - iii) neudeľuje tretím krajinám rozhodovacia právomoc v súvislosti s programom Únie;
 - iv) zaručujú práva Únie na zabezpečenie správneho finančného riadenia a ochrany jej finančných záujmov.

Príspevky uvedené v prvom odseku písm. d) bode ii) predstavujú pripísané príjmy v súlade s článkom 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 6

Vykonávanie a formy financovania z prostriedkov Únie

1. Program sa vykonáva v rámci priameho riadenia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách alebo v rámci nepriameho riadenia s orgánmi uvedenými v článku 62 ods. 1 prvom pododseku písm. c) uvedeného nariadenia.
2. Program môže poskytovať financovanie v akejkoľvek z foriem stanovených v nariadení o rozpočtových pravidlách, a predovšetkým vo forme grantov, cien a verejného obstarávania. Takisto sa z neho môže poskytovať financovanie vo forme finančných nástrojov v rámci operácií kombinovaného financovania.
3. Príspevky do mechanizmu vzájomného poistenia môžu pokrývať riziko spojené s vymáhaním finančných prostriedkov od príjemcov a považujú sa za dostatočnú záruku v zmysle nariadenia o rozpočtových pravidlách. Uplatňujú sa ustanovenia článku 37 ods. 7 nariadenia (EÚ) 2021/695.

KAPITOLA II

GRANTY

Článok 7

Granty

Granty v rámci programu sa udeľujú a riadia v súlade s hlavou VIII nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 8

Oprávnené akcie

1. Na financovanie sú oprávnené len akcie, ktorými sa plnia ciele uvedené v článku 3.

2. Oprávnené na financovanie sú predovšetkým tieto akcie, ktorými sa plnia ciele uvedené v článku 3:
 - a) vytvorenie správnych podmienok na posilnenie postavenia všetkých aktérov vnútorného trhu vrátane podnikov, občanov, spotrebiteľov, zástupcov občianskej spoločnosti a orgánov verejnej správy prostredníctvom transparentnej výmeny informácií a kampaní na zvýšenie informovanosti, najmä pokiaľ ide o uplatniteľné pravidlá Únie a práva podnikov, občanov a spotrebiteľov, ako aj prostredníctvom výmeny a šírenia osvedčených postupov, odborných znalostí, poznatkov a inovačných riešení, a to aj prostredníctvom akcií vykonávaných prostredníctvom siete SOLVIT a siete európskych spotrebiteľských centier;
 - b) zabezpečenie mechanizmov pre občanov, spotrebiteľov, koncových používateľov a zástupcov občianskej spoločnosti vrátane zástupcov sociálnych partnerov a zástupcov podnikov z Únie, najmä zástupcov MSP, aby mohli prispievať do politických diskusií, tvorby politík a procesu rozhodovania, najmä podporou fungovania zastupiteľských organizácií na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie;
 - c) budovanie kapacít, uľahčovanie a koordinácia spoločných akcií medzi členskými štátmi navzájom, medzi príslušnými orgánmi členských štátov a medzi príslušnými orgánmi členských štátov a Komisiou, decentralizovanými agentúrami Únie a orgánmi tretích krajín vrátane spoločných akcií zameraných na zvyšovanie bezpečnosti výrobkov;
 - d) podpora účinného presadzovania a modernizácie právneho rámca Únie a jeho rýchleho prispôbena, aby Únia mohla účinne čeliť globálnej konkurencii, ako aj podpora riešenia problémov, ktoré prináša digitalizácia, a to okrem iného prostredníctvom:
 - i) zberu údajov a ich analýz;
 - ii) výskumu fungovania vnútorného trhu, štúdií, hodnotení a politických odporúčaní;
 - iii) organizácie predvážiacich činností a pilotných projektov;
 - iv) komunikačných činností;
 - v) vývoja špecifických nástrojov informačných technológií na zaistenie transparentného a efektívneho fungovania vnútorného trhu a na boj proti podvodným praktikám na internete a ich predchádzanie.
3. Na financovanie sú oprávnené akcie, ktoré tvoria činnosti uvedené v článku 36 nariadenia (EÚ) 2019/1020 a ktorými sa plnia špecifické ciele uvedené v článku 3 ods. 2 písm. a) bode ii) tohto nariadenia, najmä pokiaľ ide o:
 - a) koordináciu a spoluprácu medzi orgánmi dohľadu nad trhom a ostatnými relevantnými orgánmi členských štátov, najmä prostredníctvom siete pre súlad výrobkov v Únii;
 - b) podporu rozvoja spoločných akcií a testovania v oblasti súladu s predpismi, a to aj v súvislosti s pripojenými produktmi a výrobkami predávanými online;
 - c) podporu pre stratégie dohľadu nad trhom, získavanie poznatkov a informácií, spôsobilosti a zariadenia zamerané na skúšobníctvo, partnerské hodnotenia, školiace programy, technickú pomoc a budovanie kapacít pre orgány dohľadu nad trhom.
4. Na financovanie sú oprávnené akcie, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. b), najmä pokiaľ ide o:
 - a) poskytovanie rôznych foriem podpory pre MSP vrátane informácií, mentorstva, odbornej prípravy, vzdelávania, mobility, cezhraničnej spolupráce alebo poradenských služieb;
 - b) uľahčovanie prístupu MSP, klastrov a organizácií podnikateľských sietí na trhy v rámci Únie aj mimo nej, a to v koordinácii s členskými štátmi, ich podpora počas ich životného cyklu pri riešení globálnych environmentálnych, hospodárskych a spoločenských výziev a pri internacionalizácii podnikov a posilňovanie vedúceho podnikateľského a priemyselného postavenia Únie v rámci globálnych hodnotových reťazcov;
 - c) podpora siete Enterprise Europe Network (ďalej len „EEN“) s cieľom poskytovať integrované služby na podporu podnikania MSP Únie vrátane pomoci týmto MSP pri hľadaní obchodných partnerov a financovania, najmä z programu InvestEU, programu Horizont Európa a programu Digitálna Európa, uľahčenia ich zavádzania inovácií, ich internacionalizácie a ich zelenej a digitálnej transformácie, ako aj podpory MSP v prístupe k odborným znalostiam v digitálnej, environmentálnej, klimatickej a energetickej oblasti a v oblasti efektívneho využívania zdrojov s cieľom

uľahčiť im preskúmanie príležitostí na vnútornom trhu a v tretích krajinách, pričom sa má zabrániť duplicitie činností úzkou koordináciou s členskými štátmi v súlade so zásadou subsidiarity a myslieť na potrebu zabezpečiť, aby pri využívaní siete EEN na poskytovanie služieb v mene iných programov Únie vrátane poradenských služieb alebo služieb budovania kapacít, boli tieto služby financované z týchto iných programov Únie;

- d) riešenie prekážok na trhu a znižovanie administratívneho zaťaženia a vytváranie priaznivého podnikateľského prostredia, ktoré by MSP umožnilo využívať výhody vnútorného trhu;
- e) uľahčovanie rozvoja a rastu podnikov, a to aj prostredníctvom podpory technických, digitálnych a podnikateľských zručností, udržateľného riadenia podnikov a vývoja produktov a procesov s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu naprieč priemyselnými ekosystémami a v hodnotových reťazcoch výrobného odvetvia a odvetvia služieb;
- f) podpora konkurencieschopnosti a udržateľnosti podnikov a celých odvetví hospodárstva, ako aj podpora MSP pri rozvíjaní kreativity a využívaní všetkých foriem inovácií, zvyšovaní sociálnej zodpovednosti podnikov, prijímaní nových obchodných modelov a spolupráci v rámci hodnotových reťazcov prostredníctvom strategického prepojenia ekosystémov a klastrov vrátane spoločnej iniciatívy v oblasti klastrov;
- g) podpora podnikateľského prostredia a podnikateľskej kultúry, a to aj prostredníctvom mentorstva a programov mobility na zlepšenie know-how, zručností, technologických kapacít a riadenia podnikov, ako aj podporou startupov, udržateľnosti podnikania a scaleupov v konkrétnych projektoch, a to na základe trhových príležitostí, venovaním osobitnej pozornosti osobitným potrebám potencionálnych nových podnikateľov, ako aj členov nedostatočne zastúpených skupín.

5. Na financovanie sú oprávnené akcie, ktoré tvoria činnosti uvedené v článkoch 15 a 16 nariadenia (EÚ) č. 1025/2012 a ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. c) bode i) tohto nariadenia.

6. Na financovanie sú oprávnené akcie, ktorými sa poskytuje podpora na činnosti zamerané na rozvoj, uplatňovanie, posudzovanie a monitorovanie medzinárodných noriem v oblasti finančného a nefinančného výkazníctva a auditu a na dohľad nad súvisiacimi postupmi tvorby noriem a ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. c) bode ii).

7. Na financovanie sú oprávnené najmä tieto akcie, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. d) bode i):

- a) zlepšenie informovanosti, digitálnej gramotnosti a celoživotného vzdelávania spotrebiteľov v súvislosti s ich právami, a to aj pokiaľ ide o otázky spojené s technologickým rozvojom a digitalizáciou vrátane riešenia osobitných potrieb zraniteľných spotrebiteľov;
- b) uľahčenie prístupu spotrebiteľov a obchodníkov ku kvalitnému mimosúdnomu riešeniu sporov a online riešeniu sporov a k informáciám o možnostiach získania nápravy;
- c) podpora prísnejšieho presadzovania spotrebiteľského práva príslušnými orgánmi, a to aj v situáciách, keď obchodníci majú sídlo v tretích krajinách, najmä prostredníctvom účinnej spolupráce a spoločných akcií;
- d) podporovanie udržateľnej spotreby, najmä zvyšovaním informovanosti spotrebiteľov o environmentálnych vlastnostiach výrobkov, ako sú ich trvanlivosť a ekodizajn, ako aj podporovanie uplatňovania práv spotrebiteľa a možností nápravy v súvislosti so zavádzajúcimi praktikami.

8. Na financovanie sú oprávnené akcie stanovené v prílohe I, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. e).

9. Na financovanie sú oprávnené akcie stanovené v prílohe II, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. f).

Článok 9

Oprávnené subjekty

1. Kritériá oprávnenosti stanovené v odsekoch 2 až 7 tohto článku sa uplatňujú navyše ku kritériám stanoveným v článku 197 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Pri splnení kritérií oprávnenosti stanovených v odsekoch 3 až 7 sú v rámci programu oprávnené tieto subjekty:
 - a) právne subjekty zriadené v ktorejkoľvek z týchto krajín:
 - i) členský štát alebo zámorská krajina alebo zámorské územie s ním spojené, alebo
 - ii) tretia krajina pridružená k programu v súlade s článkom 5;
 - b) právne subjekty zriadené podľa práva Únie alebo medzinárodné organizácie;
 - c) výnimočne právne subjekty usadené v tretej krajine, ktorá nie je pridružená k programu, za predpokladu, že účasť týchto právnych subjektov na akcii patrí medzi ciele programu a činnosti mimo Únie prispievajú k účinnosti zásahov vykonávaných na územiach členských štátov, na ktoré sa vzťahujú zmluvy.
3. Právne subjekty usadené v tretej krajine, ktorá nie je pridružená k programu, sa môžu zúčastňovať na týchto akciách:
 - a) akcie, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. b);
 - b) akcie na podporu ochrany spotrebiteľa, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. d) bode i).

Subjekty, ktoré sa zúčastňujú na akciách uvedených v prvom pododseku, nie sú oprávnené prijímať finančné príspevky Únie s výnimkou prípadu, keď ich účasť je pre program zásadná, najmä pokiaľ ide o zlepšenie konkurencieschopnosti a prístupu podnikov Únie na trhy, alebo z hľadiska ochrany spotrebiteľov s bydliskom v Únii. Uvedená výnimka sa neuplatňuje na ziskové subjekty.

4. V prípade akcií, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. c) bode i) tohto nariadenia, sú subjekty uvedené v článkoch 15 a 16 nariadenia (EÚ) č. 1025/2012 oprávnené.
5. Každý členský štát a každá tretia krajina, ktorá je členom EHP, určí na základe transparentného postupu subjekt oprávnený na akcie, ktorými sa podporuje ochrana spotrebiteľa prostredníctvom plnenia špecifického cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. d) bode i) a ktoré súvisia so sieťou európskych spotrebiteľských centier. Uvedený subjekt môže byť:
 - a) neziskový subjekt;
 - b) verejný subjekt.
6. Tretie krajiny sú oprávnené na financovanie týchto akcií, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. e):
 - a) ochranné opatrenia prijaté v prípade priameho ohrozenia stavu zdravia v Únii v dôsledku výskytu alebo vývoja jednej z chorôb zvierat a zoonóz uvedených v prílohe III alebo výskytu a pôsobenia škodcov rastlín uvedených v pracovnom programe uvedenom v článku 16 na území tretej krajiny alebo členského štátu;
 - b) ochranné opatrenia alebo iné relevantné činnosti prijaté na podporu zdravotného stavu rastlín v Únii.

Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 20 s cieľom zmeniť prílohu III, ak je to potrebné na zohľadnenie výskytu nových chorôb zvierat a zoonóz, na ktoré sa nevzťahujú právne akty Únie uvedené v uvedenej prílohe.

S výnimkou chorôb zvierat a škodcov rastlín, ktoré majú významný vplyv na Úniu, by tretie krajiny, ktoré nie sú pridružené k programu, v zásade mali samy financovať svoju účasť na akciách uvedených v prvom pododseku.

7. V prípade akcií, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. f), sú oprávnené tieto právne subjekty:
 - a) národné štatistické úrady a iné vnútroštátne orgány uvedené v článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 223/2009;
 - b) v prípade akcií na podporu sietí kolektívnej spolupráce uvedených v článku 15 nariadenia (ES) č. 223/2009, subjekty pôsobiace v oblasti štatistiky iné, ako sú orgány uvedené v písmene a) tohto odseku;

- c) neziskové subjekty, ktoré sú nezávislé od odvetvových, obchodných a podnikateľských záujmov alebo iných konfliktných záujmov, medzi ktorých primárne ciele a činnosti patrí propagácia a podpora realizácie Kódexu postupov pre európsku štatistiku uvedeného v článku 11 nariadenia (ES) č. 223/2009 alebo zavádzanie nových metód tvorby európskej štatistiky v záujme zvýšenia efektívnosti a zlepšenia kvality na úrovni Únie.

Článok 10

Určení prijímatelia

1. Grant bez výzvy na predkladanie návrhov môže byť v rámci programu udelený týmto subjektom:
 - a) v prípade akcií v oblasti akreditácie, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. a) bode i) tohto nariadenia, orgánu uznanému podľa článku 14 nariadenia (ES) č. 765/2008 na vykonávanie činností uvedených v článku 32 nariadenia (ES) č. 765/2008;
 - b) v prípade akcií v oblasti dohľadu nad trhom, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. a) bode ii) tohto nariadenia, orgánom dohľadu nad trhom členských štátov uvedeným v článku 17 nariadenia (ES) č. 765/2008 a v článku 10 nariadenia (EÚ) 2019/1020;
 - c) v prípade akcií, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. c) bode i) tohto nariadenia, subjektom uvedeným v článkoch 15 a 16 nariadenia (EÚ) č. 1025/2012;
 - d) v prípade akcií, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. c) bode ii), Európskej poradnej skupine pre finančné výkazníctvo (EFRAG), Nadácii pre medzinárodné štandardy finančného výkazníctva a Rade pre dohľad nad verejným záujmom (PIOB);
 - e) v prípade akcií, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. d) bode i) a ktoré súvisia so zastupovaním záujmov spotrebiteľov na úrovni Únie, Európskej organizácii spotrebiteľov BEUC (Bureau Européen des Unions de Consommateurs) a Európskemu združeniu pre koordináciu zastúpenia spotrebiteľov v procesoch normalizácie (ANEC) za predpokladu, že nemajú konflikty záujmov a že jednotlivo prostredníctvom svojich členov zastupujú záujmy spotrebiteľov Únie v najmenej dvoch tretinách členských štátov;
 - f) v prípade akcií, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. d) bode ii), organizáciám Finance Watch a Better Finance za týchto podmienok, ktoré sa budú posudzovať každoročne:
 - i) subjekty musia byť naďalej mimovládne, neziskové a nezávislé od odvetvových, obchodných alebo podnikateľských subjektov;
 - ii) nemajú žiadne konfliktné záujmy a prostredníctvom svojich členov zastupujú záujmy spotrebiteľov a ostatných koncových používateľov finančných služieb v Únii;
 - g) v prípade akcií, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. e) tohto nariadenia:
 - i) príslušným orgánom členských štátov a k nim pridruženým subjektom, referenčným laboratóriám Európskej únie uvedeným v článku 92 nariadenia (EÚ) 2017/625, referenčným centrami Európskej únie uvedeným v článkoch 95 a 97 nariadenia (EÚ) 2017/625 a v článku 29 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012⁽⁶¹⁾ a relevantným medzinárodným organizáciám, ako aj vnútroštátnym referenčným laboratóriám pre zdravie rastlín a vnútroštátnym referenčným laboratóriám pre zdravie zvierat, bez toho, aby bola dotknutá povinnosť členských štátov poskytovať týmto vnútroštátnym referenčným laboratóriám primerané finančné zdroje v súlade s nariadením (EÚ) 2017/625 a pod podmienkou, že možno jasne preukázať, že akcie podporujúce tieto vnútroštátne referenčné laboratóriá pri vykonávaní úradných kontrol a iných úradných činností v zmysle článku 2 nariadenia (EÚ) 2017/625 predstavujú pridanú hodnotu Únie, a že v rámci programu sú k dispozícii dostatočné finančné prostriedky na podporu týchto akcií;

⁽⁶¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012 z 8. júna 2016 o zootechnických a genealogických podmienkach na plemenitbu čistokrvných plemenných zvierat, hybridných plemenných ošpaných a ich zárodočných produktov a na obchodovanie s nimi a ich vstup do Únie a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 652/2014, smernice Rady 89/608/EHS a 90/425/EHS a zrušujú určité akty v oblasti plemenitby zvierat („nariadenie o plemenitbe zvierat“) (Ú. v. EÚ L 171, 29.6.2016, s. 66).

- ii) v prípade akcií opísaných v článku 9 ods. 6 písm. a) a b) tohto nariadenia, príslušným orgánom tretích krajín;
 - h) v prípade akcií, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. f) tohto nariadenia, národným štatistickým úradom a iným vnútroštátnym orgánom uvedeným v článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 223/2009.
2. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 20 s cieľom zmeniť odsek 1 písm. e) tohto článku, pokiaľ ide o subjekty, ktorým možno v rámci programu udeliť grant.

Článok 11

Hodnotenie návrhu a kritériá na vyhodnotenie ponúk

1. Činnosť hodnotiacich výborov vychádza zo všeobecných zásad vzťahujúcich sa na granty stanovených v článku 188 nariadenia o rozpočtových pravidlách, a najmä zo zásad rovnakého zaobchádzania a transparentnosti, ako aj zo zásady nediskriminácie.
2. Hodnotiace výbory vyhodnocujú návrhy na základe kritérií na vyhodnotenie ponúk, ako je relevantnosť navrhovaných akcií vzhľadom na sledované ciele, kvalita navrhovaných akcií, vplyv vrátane hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho vplyvu, rozpočet a nákladová efektívnosť.

Článok 12

Pravidlá spolufinancovania

1. V prípade akcií, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. a) bode ii) tohto nariadenia, v súvislosti s orgánmi členských štátov a tretích krajín pridružených k programu vykonávajúcimi dohľad nad trhom a so skúšobnými zariadeniami Únie uvedenými v článku 21 nariadenia (EÚ) 2019/1020 sa odchyľne od článku 190 nariadenia o rozpočtových pravidlách môže z programu financovať najviac 100 % oprávnených nákladov na akciu.
2. V prípade grantov na akcie finančnej podpory v kontexte špecifického cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. b) tohto nariadenia sa odchyľne od článku 190 nariadenia o rozpočtových pravidlách môže z programu financovať najviac 100 % oprávnených nákladov na finančnú podporu tretím stranám a najviac 90 % oprávnených nákladov v prípade ostatných kategórií nákladov. V prípade akcií siete EEN v kontexte špecifického cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. b) tohto nariadenia sa odchyľne od článku 190 nariadenia o rozpočtových pravidlách môže z programu financovať najviac 100 % oprávnených nákladov na dodatočné náklady na koordináciu a vytváranie sietí a najviac 60 % oprávnených nákladov v prípade ostatných kategórií nákladov. Okrem toho sa oprávnené nepriame náklady určia uplatnením paušálnej sadzby vo výške 25 % celkových oprávnených priamych nákladov s výnimkou oprávnených priamych nákladov na subdodávky, finančnej podpory tretím stranám a akýchkoľvek jednotkových nákladov alebo jednorazových platieb, ktoré zahŕňajú nepriame náklady.
3. V prípade grantov udelených Rade pre dohľad nad verejným záujmom (PIOB) na plnenie špecifického cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. c) bode ii), pokiaľ financovanie zo strany Medzinárodnej federácie účtovníkov (IFAC) v danom roku dosiahne viac ako dve tretiny celkového ročného financovania, výška ročného príspevku na daný rok sa obmedzuje na maximálnu sumu stanovenú v pracovnom programe uvedenom v článku 16 ods. 1.
4. V prípade grantov udelených Európskemu združeniu pre koordináciu zastúpenia spotrebiteľov v procesoch normalizácie (ANEC) podľa článku 10 ods. 1 písm. e) sa môže z programu financovať najviac 95 % oprávnených nákladov.
5. V prípade akcií, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. e) tohto nariadenia, sa odchyľne od článku 190 nariadenia o rozpočtových pravidlách môže z programu financovať najviac 100 % oprávnených nákladov.

V prípade akcií uvedených v bodoch 1 a 2 prílohy I sa uplatňuje miera spolufinancovania vo výške 50 % oprávnených nákladov, pričom platia tieto výnimky:

- a) táto miera je vo výške 75 % oprávnených nákladov, pokiaľ ide o:
- i) cezhraničné činnosti, ktoré vykonávajú spoločne dva alebo viaceré členské štáty na účely kontroly, prevencie alebo eradikácie škodcov rastlín alebo chorôb zvierat;
 - ii) členské štáty, ktorých hrubý národný dôchodok na obyvateľa podľa najnovších údajov Eurostatu je menej ako 90 % priemeru Únie;
- b) odchylné od článku 190 nariadenia o rozpočtových pravidlách, je táto miera vo výške 100 % oprávnených nákladov, keď sa činnosti využívajúce príspevok Únie týkajú prevencie a kontroly závažných rizík pre zdravie ľudí, rastlín a zvierat v Únii a keď:
- i) sú navrhnuté tak, aby zabránili ľudským obeťam alebo závažnému narušeniu hospodárstva v Únii ako celku;
 - ii) pozostávajú zo špecifických úloh, ktoré sú pre Úniu ako celok nevyhnutne potrebné, ako stanovuje Komisia v pracovnom programe uvedenom v článku 16 ods. 4, alebo
 - iii) sa vykonávajú v tretích krajinách;
- c) ak je to potrebné z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov, nedostatočného vykonávania programu alebo núdzového opatrenia, alebo postupného ukončenia spolufinancovania akcií proti chorobám zvierat alebo škodcom rastlín, miery spolufinancovania sú nižšie.

Na účely písmena c) druhého pododseku tohto odseku odráža výška zníženia mier spolufinancovania významnosť dôvodov nižšej sadzby. Komisia prijme vykonávacie akty, ktorými sa stanovujú nižšie miery spolufinancovania. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 21 ods. 6.

6. V prípade akcií, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. f) tohto nariadenia, sa môže z programu financovať najviac 95 % oprávnených nákladov na akcie podporujúce siete kolektívnej spolupráce uvedené v článku 15 nariadenia (ES) č. 223/2009.

Článok 13

Oprávnené náklady súvisiace s programami a núdzovými opatreniami

1. Okrem kritérií oprávnených nákladov stanovených v článku 186 nariadenia o rozpočtových pravidlách, náklady vynaložené členskými štátmi na vykonávanie núdzových opatrení uvedených v prílohe I bodoch 1.4.1 a 1.4.2, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. e) tohto nariadenia:

- a) sú oprávnené pred dátumom predloženia žiadosti o grant v súlade s článkom 193 ods. 2 druhým pododsekom písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách;
- b) sú oprávnené od dátumu podozrenia na výskyt choroby zvierat alebo výskyt škodcu rastlín za predpokladu, že sa tento výskyt alebo prítomnosť následne potvrdí.

Pred predložením žiadosti o grant sa Komisii oznámi výskyt choroby zvierat v súlade s článkom 19 alebo 20 a pravidlami prijatými na základe článku 23 nariadenia (EÚ) 2016/429 alebo výskyt karanténnych škodcov Únie v súlade s článkom 9, 10 alebo 11 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 ⁽⁶²⁾.

2. V prípade akcií, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. e) tohto nariadenia, môžu oprávnené náklady uvedené v prílohe I bodoch 2.2.1 a 2.2.2, pokiaľ ide o vykonávanie programov, oprávňovať na granty, ak spĺňajú kritériá stanovené v článku 186 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

⁽⁶²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 z 26. októbra 2016 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013, (EÚ) č. 652/2014 a (EÚ) č. 1143/2014 a zrušujú smernice Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES (Ú. v. EÚ L 317, 23.11.2016, s. 4).

Článok 14

Kumulatívne a alternatívne financovanie

1. Na akciu, na ktorú sa poskytol príspevok z iného programu Únie, možno získať príspevok aj v rámci programu, ak sa tieto príspevky nevzťahujú na tie isté náklady. Zodpovedajúci príspevok na akciu podlieha pravidlám príslušného programu Únie. Kumulatívne financovanie nepresiahne celkové oprávnené náklady na akciu. Podpora z rôznych programov Únie sa môže vypočítať na pomernom základe v súlade s dokumentmi, v ktorých sa stanovujú podmienky podpory.
2. Akcie, ktoré získali Známkou excelentnosti v rámci programu, môžu získať podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja alebo z Európskeho sociálneho fondu plus v súlade s článkom 73 ods. 4 nariadenia o spoločných ustanoveniach na roky 2021 – 2027, ak spĺňajú tieto kumulatívne podmienky:
 - a) boli posúdené vo výzve na predkladanie návrhov v rámci programu;
 - b) spĺňajú minimálne kvalitatívne požiadavky uvedenej výzvy na predkladanie návrhov;
 - c) nemôžu sa financovať v rámci uvedenej výzvy na predkladanie návrhov z dôvodu rozpočtových obmedzení.
3. Na operáciu možno získať podporu z jedného alebo viacerých programov Únie. Keď sa tak stane, výdavky vykázané v žiadosti o platbu sa nevykazujú v žiadosti o platbu v rámci iného programu.
4. Suma výdavkov, ktorá sa má zahrnúť do žiadosti o platbu, sa môže vypočítať pre každý dotknutý program na pomernom základe v súlade s dokumentom, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory.

KAPITOLA III

OPERÁCIE KOMBINOVANÉHO FINANCOVANIA

Článok 15

Operácie kombinovaného financovania

Operácie kombinovaného financovania, o ktorých sa rozhodne v rámci programu, sa vykonávajú v súlade s nariadením (EÚ) 2021/523 a hlavou X nariadenia o rozpočtových pravidlách.

KAPITOLA IV

VYKONÁVANIE, MONITOROVANIE, A KONTROLA

Článok 16

Vykonávanie programu

1. Program sa vykonáva prostredníctvom pracovných programov uvedených v článku 110 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Pracovnými programami sa plnia špecifické ciele stanovené v článku 3 a oprávnené akcie stanovené v článku 8. V uvedených pracovných programoch sa podrobne:

- a) uvedie orientačná suma pridelená na každú akciu a v relevantných prípadoch celková orientačná suma na všetky akcie, ako aj orientačný harmonogram implementácie;
- b) stanoví základné hodnotiace kritériá pre granty v súlade s článkom 11, a maximálna miera spolufinancovania v súlade s článkom 12.

V pracovných programoch sa v náležitom prípade stanoví celková suma vyčlenená na operácie kombinovaného financovania.

2. Pracovné programy na plnenie špecifického cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. b) prijíma Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 21 ods. 5.
3. Pracovné programy na plnenie špecifického cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. d) bode i) prijíma Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 21 ods. 4.
4. Pracovné programy na plnenie špecifického cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. e) prostredníctvom akcií stanovených v článku 8 ods. 8 a prílohe I prijíma Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov, a to do 30. apríla roka, ktorý predchádza ich vykonaniu, pokiaľ sa prijme návrh rozpočtu. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 21 ods. 6.
5. Akcie stanovené v prílohe II k tomuto nariadeniu, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. f) tohto nariadenia, sa vykonávajú v súlade s článkami 13, 14 a 17 nariadenia (ES) č. 223/2009 vrátane iniciatív týkajúcich sa preskúmania priorit, a to v úzkej a koordinovanej spolupráci v rámci Európskeho štatistického systému.

Článok 17

Monitorovanie a podávanie správ

1. Ukazovatele na účely podávania správ o pokroku programu pri dosahovaní špecifických cieľov stanovených v článku 3 ods. 2 sú uvedené v prílohe IV.
2. Pri podávaní správ o pokroku pri plnení špecifického cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. b) predloží Komisia príslušné kontextové ukazovatele získané z preskúmania výkonnosti MSP, z informačných prehľadov o iniciatíve Small Business Act a z akéhokoľvek iného relevantného zdroja spolu s ukazovateľmi uvedenými v odseku 1.
3. Na zabezpečenie účinného posúdenia pokroku programu pri dosahovaní jeho cieľov je Komisia splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 20 s cieľom zmeniť prílohu IV, pokiaľ ide o ukazovatele, ak sa to považuje za potrebné, ako aj doplniť toto nariadenie ustanoveniami o vytvorení rámca pre monitorovanie a hodnotenie.
4. Systémom podávania správ o výkonnosti sa zabezpečí, aby sa údaje na monitorovanie vykonávania a výsledkov programu získavali efektívne, účinne a včas.

Na uvedený účel sa príjmom finančných prostriedkov Únie a prípadne členskými štátom ukladajú primerané požiadavky na podávanie správ.

Článok 18

Hodnotenie

1. Hodnotenia sa vykonávajú včas, aby sa mohli využiť v rozhodovacom procese.
2. Priebežné hodnotenie programu sa vykoná do štyroch rokov od začiatku vykonávania programu. Komisia vypracuje priebežnú hodnotiacu správu s cieľom posúdiť výkonnosť programu vrátane takých aspektov, ako sú účinnosť, efektívnosť, súdržnosť, relevantnosť, synergie v rámci programu a pridaná hodnota Únie.
3. V súvislosti s akciami, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. c) bode ii), Komisia vypracúva výročnú správu o činnosti Nadácie pre medzinárodné štandardy finančného výkazníctva, ktorá sa týka vývoja medzinárodných štandardov finančného výkazníctva, ako aj vo všeobecnosti o činnosti PIOB a EFRAG. Komisia predkladá uvedenú správu Európskemu parlamentu a Rade.

4. Na konci vykonávania programu, a v každom prípade štyri roky po uplynutí obdobia uvedeného v článku 1, Komisia vypracuje záverečnú hodnotiacu správu s cieľom posúdiť výkonnosť programu vrátane takých aspektov, ako sú účinnosť, efektívnosť, súdržnosť, relevantnosť, synergie v rámci programu a pridaná hodnota Únie.
5. Komisia predloží priebežné a záverečné hodnotiace správy spolu so svojimi závermi a odporúčaniami Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov a sprístupní ich verejnosti. V prípade potreby sa k uvedeným správam pripoja návrhy na nadväzujúce akcie.
6. V súlade s článkom 13 ods. 5 nariadenia (ES) č. 223/2009 Komisia pred prijatím a predložením priebežných a záverečných hodnotiacich správ Európskemu parlamentu a Rade konzultuje s Výborom pre Európsky štatistický systém v súvislosti s tými časťami priebežných a záverečných hodnoteniach správ, ktoré sa týkajú akcií, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. f) tohto nariadenia.

Komisia pred prijatím a predložením záverečnej hodnotiacej správy Európskemu parlamentu a Rade konzultuje s Európskym poradným výborom pre štatistiku v súvislosti s tou časťou záverečnej hodnotiacej správy, ktorá sa týka akcií, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. f) tohto nariadenia.

Článok 19

Ochrana finančných záujmov Únie

Ak sa prostredníctvom rozhodnutia prijatého podľa medzinárodnej dohody alebo na základe akéhokoľvek iného právneho nástroja zúčastňuje na programe tretia krajina, táto tretia krajina udelí potrebné práva a prístup zodpovednému povolujuúcemu úradníkovi, OLAF-u a Dvoru audítorov na riadne vykonávanie ich príslušných právomocí. V prípade OLAF-u tieto práva zahŕňajú právo viesť vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ, Euratom) č. 883/2013.

Článok 20

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 9 ods. 6 druhom pododseku, článku 10 ods. 2 a článku 17 ods. 3 sa Komisii udeľuje na obdobie siedmich rokov od 1. januára 2021. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto 7-ročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 9 ods. 6 druhom pododseku, v článku 10 ods. 2 a v článku 17 ods. 3 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Uradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 9 ods. 6 druhého pododseku, článku 10 ods. 2 a článku 17 ods. 3 nadobudne účinnosť len, ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predlži o dva mesiace.

Článok 21

Postup výboru

1. Pokiaľ ide o vykonávacie akty uvedené v článku 16 ods. 2 tohto nariadenia, ktoré sa týkajú špecifického cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. b) tohto nariadenia, Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Pokiaľ ide o vykonávacie akty uvedené v článku 16 ods. 3 tohto nariadenia, ktoré sa týkajú špecifického cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. d) bode i) tohto nariadenia, Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
3. Pokiaľ ide o vykonávacie akty uvedené v článku 12 ods. 5 druhom pododseku a v článku 16 ods. 4 tohto nariadenia, ktoré sa týkajú špecifického cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. e) tohto nariadenia, Komisii pomáha Stály výbor pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
4. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
5. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
6. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Ak sa má stanovisko výboru získať písomným postupom, uvedený postup sa ukončí bez výsledku, ak tak v rámci lehoty na vydanie stanoviska rozhodne predseda výboru alebo ak o to požiada jednoduchá väčšina členov výboru.

KAPITOLA V

PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 22

Poskytovanie informácií, komunikácia a zverejňovanie

1. Prijemcovia finančných prostriedkov Únie musia priznať pôvod uvedených finančných prostriedkov a zabezpečiť viditeľnosť finančných prostriedkov Únie, najmä pri propagácii akcií a ich výsledkov, a to tým, že poskytnú ucelené, účinné a primerané ciele informácie rôznym cieľovým skupinám vrátane médií a verejnosti.
2. Komisia vykonáva užívateľsky ústretovo informačné a komunikačné akcie s cieľom zvýšiť informovanosť spotrebiteľov, občanov, podnikov, najmä MSP, a orgánov verejnej správy o finančných zdrojoch poskytnutých prostredníctvom programu, ako aj o týchto akciách a ich výsledkoch.
3. Finančné zdroje pridelené na program zároveň prispievajú k inštitucionálnemu sprostredkúvaniu informácií o politických prioritách Únie, pokiaľ tieto priority súvisia s cieľmi uvedenými v článku 3.

4. Komisia (Eurostat) vykonáva informačné a komunikačné akcie súvisiace s plnením špecifického cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. f) tohto nariadenia vrátane akcií a výsledkov, ktoré sa týkajú rozvoja, tvorby a šírenia európskej štatistiky v súlade so štatistickými zásadami stanovenými v nariadení (ES) č. 223/2009.

Článok 23

Zrušenie

Nariadenia (EÚ) č. 99/2013, (EÚ) č. 1287/2013, (EÚ) č. 254/2014 a (EÚ) č. 652/2014 sa zrušujú s účinnosťou od 1. januára 2021.

Článok 24

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie nemá vplyv na pokračovanie ani úpravu akcií začatých podľa nariadení (EÚ) č. 99/2013, (EÚ) č. 1287/2013, (EÚ) č. 254/2014, (EÚ) č. 258/2014, (EÚ) č. 652/2014 a (EÚ) 2017/826, ktoré sa naďalej uplatňujú na tieto akcie až do ich ukončenia.

2. Z finančného krytia programu sa môžu uhrádzať aj výdavky na technickú a administratívnu pomoc potrebné na zabezpečenie prechodu medzi programom a opatreniami prijatými v rámci predchádzajúcich programov podľa aktov uvedených v odseku 1.

3. V prípade potreby možno rozpočtové prostriedky na pokrytie výdavkov uvedených v článku 4 ods. 3 zahrnúť do rozpočtu na obdobie po roku 2027, aby sa umožnilo riadenie akcií, ktoré sa neskončia do 31. decembra 2027.

4. V súlade s článkom 193 ods. 2 druhým pododsekom písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách sa náklady vynaložené pred dátumom predloženia žiadosti o grant v súvislosti s akciami, ktoré sa už začali, môžu považovať za oprávnené, ak je to nevyhnutné na zabezpečenie kontinuity počas obmedzeného obdobia.

Odchylné od článku 193 ods. 4 nariadenia o rozpočtových pravidlách sú náklady vynaložené pred dátumom predloženia žiadosti o grant oprávnené v prípade grantov na prevádzku, ak je to nevyhnutné na zabezpečenie kontinuity počas obdobia od 1. januára 2021 do nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

5. Lehoty stanovené v článku 16 ods. 4 a v bode 2.1 prílohy I sa neuplatňujú v súvislosti s programami, ktoré sa vzťahujú na roky 2021 a 2022.

Článok 25

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2021.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 28. apríla 2021

Za Európsky parlament
predseda
D. M. SASSOLI

Za Radu
predsedníčka
A. P. ZACARIAS

PRÍLOHA I

OPRÁVNENÉ AKCIE, KTORÝMI SA PLNÍ ŠPECIFICKÝ CIEĽ UVEDENÝ V ČLÁNKU 3 ODS. 2 PÍSM. E) TÝKAJÚCI SA OBLASTI RASTLÍN, ZVIERAT, POTRAVÍN A KRMÍV

Na financovanie sú oprávnené tieto akcie, ktorými sa plní špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. e):

1. Vykonávanie veterinárnych a fytoosanitárnych núdzových opatrení

- 1.1. Veterinárne a fytoosanitárne núdzové opatrenia, ktoré sa majú prijať v dôsledku úradného potvrdenia výskytu jednej z chorôb zvierat alebo zoonóz uvedených v prílohe III alebo úradného potvrdenia výskytu škodcov rastlín, alebo ak existuje priame ohrozenie zdravotného stavu ľudí, zvierat alebo rastlín v Únii.

Opatrenia uvedené v prvom odseku sa vykonávajú okamžite a ich uplatňovanie musí byť v súlade s ustanoveniami príslušných právnych predpisov Únie.

- 1.2. Pokiaľ ide o fytoosanitárne núdzové situácie, tieto opatrenia prijímané členskými štátmi proti prieniku škodcov v určitej oblasti:

- a) eradikačné a preventívne opatrenia proti karanténym škodcom Únie prijaté príslušným orgánom členského štátu v súlade s článkom 17 nariadenia (EÚ) 2016/2031 alebo na základe opatrení Únie prijatých v súlade s článkom 28 ods. 1 alebo 3 uvedeného nariadenia;
- b) eradikačné a preventívne opatrenia, ktoré boli prijaté príslušným orgánom členského štátu podľa článku 29 ods. 1 alebo článku 30 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2016/2031 proti škodcom neuvedeným v zozname karanténnych škodcov Únie, ale ktorí sa môžu kvalifikovať ako karanténni škodcovia Únie podľa kritérií stanovených v uvedenom nariadení;
- c) doplnujúce ochranné opatrenia prijaté proti šíreniu škodcov, proti ktorým boli prijaté opatrenia Únie v súlade s článkom 28 ods. 1 a článkom 30 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/2031, iné ako eradikačné a preventívne opatrenia uvedené v písmenách a) a b) tohto bodu, keď sú tieto opatrenia nevyhnutné na ochranu Únie pred ďalším šírením uvedených škodcov.

- 1.3. Financovanie z prostriedkov Únie sa môže poskytovať aj na tieto opatrenia:

- 1.3.1. Ochranné alebo preventívne opatrenia prijaté v prípade priameho ohrozenia stavu zdravia v Únii v dôsledku výskytu alebo vývoja jednej z chorôb zvierat alebo zoonóz uvedených v prílohe III na území tretej krajiny, členského štátu alebo námornej krajiny či územia, ako aj ochranné opatrenia alebo iné relevantné činnosti, ktoré sa prijali alebo vykonali na podporu zdravotného stavu rastlín v Únii;

- 1.3.2. Opatrenia uvedené v tejto prílohe, ktoré vykonávajú dva alebo viaceré členské štáty, ktoré úzko spolupracujú na získaní kontroly nad prepuknutím choroby zvierat alebo prienikom škodcov rastlín;

- 1.3.3. Vytvorenie zásob biopreparátov určených na kontrolu chorôb zvierat a zoonóz uvedených v prílohe III, ak Komisia na žiadosť členského štátu dospeje k záveru, že vytvorenie takýchto zásob je v tomto členskom štáte potrebné;

- 1.3.4. Vytvorenie zásob biopreparátov alebo nákup očkovacích látok, ak by výskyt alebo vývoj jednej z chorôb zvierat alebo zoonóz uvedených v zozname v prílohe III v tretej krajine alebo členskom štáte mohol predstavovať ohrozenie Únie.

- 1.3.5. Zintenzívnené kontroly a monitorovanie v rámci Únie a na jej vonkajších hraniciach, ak je to nutné v prípade podozrenia na prepuknutie choroby zvierat alebo výskyt škodcov rastlín.

- 1.3.6. Opatrenia na monitorovanie výskytu známych, ako aj nových, doteraz neznámych chorôb zvierat a škodcov rastlín.

1.4. Oprávnené náklady

1.4.1. Veterinárne núdzové opatrenia

Na financovanie môžu byť oprávnené tieto náklady, ktoré vznikli členským štátom pri vykonávaní veterinárnych núdzových opatrení:

- a) náklady na odškodnenie majiteľov za hodnotu ich usmrtených alebo zlikvidovaných zvierat v medziach trhovej hodnoty, ktorú by takéto zvieratá mali, ak by neboli postihnuté chorobou;
- b) náklady na usmrtenie alebo likvidáciu zvierat a súvisiace náklady na prepravu;
- c) náklady na odškodnenie majiteľov za hodnotu ich zničených produktov živočíšneho pôvodu v medziach trhovej hodnoty týchto produktov bezprostredne pred tým, ako vzniklo alebo ako sa potvrdilo akékoľvek podozrenie na výskyt choroby;
- d) náklady na čistenie, dezinfekciu a dezinfekciu hospodárstiev a zariadení, a to na základe epidemiológie a vlastností patogénu;
- e) náklady na prepravu a zničenie kontaminovaných krmív, a ak ich nemožno dezinfikovať, aj kontaminovaných zariadení;
- f) náklady na nákup, skladovanie, správu alebo distribúciu očkovacích látok a návnad, ako aj náklady na samotnú inokuláciu, ak Komisia o takýchto akciách rozhodne alebo ich povolí;
- g) náklady na prepravu a likvidáciu tiel zvierat;
- h) vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch náklady na sérologické a virologické testy na účely dohľadu a testy pred presunom zvierat v reštrikčných zónach a akékoľvek ďalšie náklady potrebné na eradikáciu choroby.

1.4.2. Fytosanitárne núdzové opatrenia

Na granty môžu byť oprávnené tieto náklady, ktoré vznikli členským štátom pri vykonávaní núdzových opatrení v oblasti zdravia rastlín:

- a) náklady na personál, bez ohľadu na jeho zaradenie, ktorý sa priamo zúčastňuje na opatreniach, a tiež náklady na prenájom zariadenia, na spotrebný materiál a akýkoľvek iný potrebný materiál, produkty na ošetrovanie, odoberanie vzoriek a laboratórne skúšky;
- b) náklady na zmluvy o poskytovaní služieb s tretími stranami na vykonanie časti týchto opatrení;
- c) náklady na odškodnenie dotknutých hospodárskych subjektov alebo majiteľov za ošetrovanie, zničenie a následné odstránenie rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov a čistenie a dezinfekciu priestorov, zeme, vody, pôdy, rastových médií, zariadení, strojov a vybavenia;
- d) náklady na odškodnenie dotknutých majiteľov za hodnotu zničených rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov podliehajúcich opatreniam uvedeným v článku 17, článku 28 ods. 1, článku 29 ods. 1 a článku 30 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/2031 v medziach trhovej hodnoty, ktorú by takéto rastliny, rastlinné produkty a iné predmety mali, pokiaľ by neboli dotknuté uvedenými opatreniami; prípadná zostatková hodnota sa od odškodnenia odpočítava, a
- e) vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch náklady vzniknuté pri vykonávaní potrebných opatrení, ktoré nie sú opatreniami uvedenými v písmenách a) až d).

Odškodnenie hospodárskych subjektov alebo majiteľov uvedené v písmene c) je oprávnené len v prípade, že opatrenia boli vykonané pod dohľadom príslušného orgánu.

2. Vykonávanie ročných a viacročných národných veterinárnych a fytosanitárnych programov

- 2.1. Ročné a viacročné národné veterinárne a fytosanitárne programy eradikácie, kontroly a sledovania chorôb zvierat a zoonóz uvedených v prílohe III, ako aj škodcov rastlín, sa musia vykonávať v súlade s ustanoveniami príslušných právnych predpisov Únie.

Podmienky, ktorých splnenie je nevyhnutné na získanie financovania akcií, sú stanovené v pracovnom programe uvedenom v článku 16.

Národné programy sa predkladajú Komisii do 31. mája roka, ktorý predchádza plánovanému obdobiu vykonávania.

Komisia do 30. novembra každého roka členským štátom oznámi:

- a) zoznam národných programov, ktoré boli technicky schválené a navrhnuté na spolufinancovanie;
- b) predbežnú sumu vyčlenenú na každý program;
- c) predbežnú maximálnu výšku finančného príspevku Únie na každý program, a
- d) všetky predbežné podmienky, ktorým môže finančný príspevok Únie podliehať.

Komisia schváli národné programy a súvisiace financovanie do 31. januára každého roka prostredníctvom dohody o grante vo vzťahu k vykonaným opatreniam a vzniknutým nákladom.

Po predložení priebežných finančných správ prijímateľov do 31. augusta implementačného roka Komisia môže, ak je to potrebné, zmeniť dohody o grante vo vzťahu k celému obdobiu oprávnenosti.

2.2. Oprávnené náklady

2.2.1. Na spolufinancovanie Únie môžu byť oprávnené tieto náklady, ktoré vznikli členským štátom pri vykonávaní národných veterinárnych programov:

- a) náklady na odoberanie vzoriek zvierat;
- b) náklady na testovanie za podmienky, že sú obmedzené na:
 - i) náklady na testovacie súpravy, činidlá a spotrebný materiál, ktoré sú identifikovateľné a zvlášť použité na uskutočnenie týchto testov;
 - ii) náklady na personál, bez ohľadu na jeho zaradenie, ktorý sa priamo zúčastňuje na vykonávaní testov;
- c) náklady na odškodnenie majiteľov za hodnotu ich usmrtených alebo zlikvidovaných zvierat v medziach trhovej hodnoty, ktorú by takéto zvieratá mali, ak by neboli postihnuté chorobou;
- d) náklady na usmrtenie alebo likvidáciu zvierat;
- e) náklady na odškodnenie majiteľov za hodnotu ich zničených produktov živočíšneho pôvodu v medziach trhovej hodnoty týchto produktov bezprostredne pred tým, ako vzniklo alebo ako sa potvrdilo akékoľvek podozrenie na výskyt choroby;
- f) náklady na nákup, skladovanie, inokuláciu, správu alebo distribúciu dávok očkovacích látok alebo očkovacích látok a návnad používaných v rámci programov;
- g) náklady na čistenie, dezinfekciu a dezinfekciu hospodárstiev a zariadení, a to na základe epidemiológie a vlastností patogénu, a
- h) vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch náklady vzniknuté pri vykonávaní potrebných opatrení, ktoré nie sú opatreniami uvedenými v písmenách a) až g).

Na účely písmena c) sa prípadná zostatková hodnota zvierat odpočíta od odškodnenia.

Na účely písmena d) sa zostatková hodnota tepelne ošetrených neinkubovaných vajec odpočíta od odškodnenia.

2.2.2. Na spolufinancovanie Únie môžu byť oprávnené tieto náklady, ktoré vznikli členským štátom pri vykonávaní národných fytozdravotných programov:

- a) náklady na odoberanie vzoriek;
- b) náklady na vizuálne prehliadky;
- c) náklady na testovanie za podmienky, že sú obmedzené na:
 - i) náklady na testovacie súpravy, činidlá a spotrebný materiál, ktoré sú identifikovateľné a použité zvlášť na uskutočnenie týchto testov;

- ii) náklady na personál, bez ohľadu na jeho zaradenie, ktorý sa priamo zúčastňuje na vykonávaní testov;
- d) náklady na personál, bez ohľadu na jeho zaradenie, ktorý sa priamo zúčastňuje na opatreniach, a tiež náklady na prenájom zariadenia, na spotrebný materiál a akýkoľvek iný potrebný materiál, produkty na ošetrovanie, odoberanie vzoriek a laboratórne skúšky;
- e) náklady na zmluvy o poskytovaní služieb s tretími stranami na vykonanie časti týchto opatrení;
- f) náklady na odškodnenie dotknutých hospodárskych subjektov alebo majiteľov za ošetrovanie, zničenie a následné odstránenie rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov a čistenie a dezinfekciu priestorov, zeme, vody, pôdy, rastových médií, zariadení, strojov a vybavenia;
- g) náklady na odškodnenie dotknutých majiteľov za hodnotu zničených rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov podliehajúcich opatreniam uvedeným v článku 17, článku 28 ods. 1, článku 29 ods. 1 a článku 30 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/2031 v medziach trhovej hodnoty, ktorú by takéto rastliny, rastlinné produkty a iné predmety mali, pokiaľ by neboli dotknuté uvedenými opatreniami; prípadná zostatková hodnota sa od odškodnenia odpočítava, a
- h) vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch náklady vzniknuté pri vykonávaní potrebných opatrení, ktoré nie sú opatreniami uvedenými v písmenách a) až g).

Odškodnenie hospodárskych subjektov a majiteľov uvedené v písmene f) je oprávnené len v prípade, že opatrenia boli vykonané pod dohľadom príslušného orgánu.

- 2.3. Ak výskyt alebo vývoj jednej z chorôb zvierat alebo zoonóz uvedených v zozname v prílohe III pravdepodobne predstavuje ohrozenie stavu zdravia v Únii, ako aj v záujme ochrany Únie pred zavlečením jednej z týchto chorôb alebo zoonóz, alebo ak sú ochranné opatrenia nevyhnutné na podporu zdravotného stavu rastlín v Únii, členské štáty môžu do svojich národných programov zahrnúť opatrenia, ktoré sa majú vykonávať na územiach tretích krajín v spolupráci s orgánmi daných krajín. Alternatívne sa financovanie z prostriedkov Únie môže za rovnakých okolností a na ten istý účel poskytnúť priamo príslušným orgánom tretích krajín.
- 2.4. Pokiaľ ide o fytozdravotné programy, financovanie z prostriedkov Únie môže byť poskytnuté členským štátom na tieto opatrenia:
 - a) prieskumy v určitých časových obdobiach, v ktorých kontroluje prinajmenšom výskyt:
 - ktoréhokoľvek karanténneho škodcu Únie, ako aj prejavy alebo symptómy výskytu ktoréhokoľvek škodcu, na ktorého sa vzťahujú opatrenia uvedené v článku 29 nariadenia (EÚ) 2016/2031 alebo opatrenia prijaté podľa článku 30 ods. 1 uvedeného nariadenia, podľa článku 22 ods. 1 uvedeného nariadenia, alebo v náležitom prípade podľa článkov 47 až 77 nariadenia (EÚ) 2017/625,
 - prioritných škodcov podľa článku 24 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/2031;
 - b) prieskumy v určitých časových obdobiach, v rámci ktorých sa kontroluje prinajmenšom výskyt ktoréhokoľvek škodcu iného než škodcu uvedeného v písmene a), ktorý môže predstavovať nové riziko pre Úniu a ktorého vstup alebo rozšírenie by mohlo mať významný dosah na území Únie;
 - c) eradikačné a preventívne opatrenia proti karanténnym škodcom Únie prijaté príslušným orgánom členského štátu v súlade s článkom 17 nariadenia (EÚ) 2016/2031 alebo na základe opatrení Únie prijatých v súlade s článkom 28 ods. 1 alebo 3 uvedeného nariadenia;
 - d) eradikačné a preventívne opatrenia, ktoré boli prijaté príslušným orgánom členského štátu podľa článku 29 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/2031 proti škodcom neuvedeným v zozname karanténnych škodcov Únie, ktorí sa môžu kvalifikovať ako karanténni škodcovia Únie v súlade s kritériami stanovenými v uvedenom nariadení;
 - e) doplnujúce ochranné opatrenia prijaté proti šíreniu škodcov, proti ktorým boli prijaté opatrenia Únie podľa článku 28 ods. 1 a článku 30 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/2031, iné ako eradikačné a preventívne opatrenia uvedené v písmenách c) a d) tohto bodu a opatrenia na zamedzenie šírenia škodcov uvedených v písmene f) tohto bodu, keď sú uvedené opatrenia nevyhnutné na ochranu Únie pred ďalším šírením uvedených škodcov;

- f) opatrenia na zamedzenie šírenia škodcov, proti ktorým boli prijaté opatrenia Únie na zamedzenie šírenia podľa článku 28 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2016/2031 alebo článku 30 ods. 3 uvedeného nariadenia, v zamorenej oblasti, v ktorej uvedených škodcov nemožno eradikovať, pokiaľ sú dané opatrenia nevyhnutné na ochranu Únie pred ďalším šírením uvedených škodcov.

V pracovných programoch uvedených v článku 16 ods. 4 sa stanoví zoznam škodcov rastlín, na ktorých sa majú vzťahovať tieto opatrenia.

3. Vykonávanie fytosanitárnych programov na kontrolu škodcov v najvzdialenejších regiónoch Únie uvedených v článku 355 ods. 1 ZFEÚ, ktoré sú vylúčené z územnej pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2016/2031, v súlade s cieľmi stanovenými v článku 24 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013⁽¹⁾. Uvedené programy sa týkajú činností potrebných na zabezpečenie toho, aby sa v uvedených regiónoch správne vykonávali pravidlá, ktoré sú tam platné v oblasti kontroly škodcov, či už ide o pravidlá Únie alebo o vnútroštátne pravidlá.
4. Činnosti na podporu zlepšovania dobrých životných podmienok zvierat vrátane opatrení na zabezpečenie dodržiavania noriem v oblasti dobrých životných podmienok zvierat a výsledovateľnosti aj počas prepravy zvierat.
5. Podpora pre referenčné laboratória Európskej únie uvedené v článku 92 nariadenia (EÚ) 2017/625 a referenčné centrá Európskej únie uvedené v článkoch 95 a 97 nariadenia (EÚ) 2017/625 a v článku 29 nariadenia (EÚ) 2016/1012.
6. Počas obdobia najviac troch rokov po určení referenčného laboratória Európskej únie v konkrétnej oblasti tam, kde je to vhodné a v súlade s článkom 10 ods. 1, získanie akreditácie z hľadiska testovacích a diagnostických metód národných referenčných laboratórií pre zdravie rastlín a národných referenčných laboratórií pre zdravie zvierat.
7. Vykonávanie koordinovaných programov kontroly a organizácia zberu informácií a údajov uvedené v článku 112 nariadenia (EÚ) 2017/625.
8. Činnosti na predchádzanie vzniku potravinového odpadu a boj proti podvodom s potravinami.
9. Činnosti podporujúce udržateľnú výrobu a spotrebu potravín vrátane krátkych dodávateľských reťazcov.
10. Vývoj databáz a automatizovaných systémov riadenia informácií potrebných na účinné a efektívne vykonávanie právnych predpisov súvisiacich so špecifickým cieľom uvedeným v článku 3 ods. 2 písm. e), ktoré majú preukázanú pridanú hodnotu pre Úniu ako celok; ako aj zavádzanie nových technológií na zlepšenie výsledovateľnosti výrobkov.
11. Odborná príprava personálu príslušných orgánov zodpovedných za úradné kontroly a iných strán zapojených do riadenia alebo prevencie chorôb zvierat alebo škodcov rastlín uvedená v článku 130 nariadenia (EÚ) 2017/625.
12. Úhrada cestovných nákladov, výdavkov na ubytovanie a diéty vzniknuté expertom členských štátov v dôsledku toho, že ich Komisia vymenovala, aby boli nápomocní jej expertom, ako je stanovené v článku 116 ods. 4 a článku 120 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2017/625.
13. Výkon technickej a vedeckej činnosti potrebnej na zabezpečenie správneho vykonávania právnych predpisov v oblasti súvisiacej so špecifickým cieľom uvedeným v článku 3 ods. 2 písm. e) a na prispôsobenie uvedených právnych predpisov vedeckému, technologickému a spoločenskému vývoju vrátane štúdií a koordinačných činností nevyhnutných na predchádzanie výskytu nových škodcov rastlín a chorôb zvierat.
14. Činnosti vykonávané členskými štátmi alebo medzinárodnými organizáciami s cieľom dosiahnuť špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. e) na podporu vývoja a vykonávania pravidiel súvisiacich s uvedeným cieľom.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013 z 13. marca 2013 o osobitných opatreniach v oblasti poľnohospodárstva v prospech najvzdialenejších regiónov Únie a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 247/2006 (Ú. v. EÚ L 78, 20.3.2013, s. 23).

15. Realizácia projektov, ktoré organizuje jeden alebo viacero členských štátov s cieľom zlepšiť prostredníctvom využívania inovatívnych techník a protokolov efektívnosť vykonávania špecifického cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. e).
 16. V rámci vykonávania pravidiel v oblasti špecifického cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. e) vykonávanie iniciatív na zvyšovanie informovanosti a povedomia zo strany Únie a členských štátov, ktoré sa zameriavajú na výrobu a spotrebu potravín, ktorá je lepšia, udržateľná a vyhovuje požiadavkám právnych predpisov vrátane činností na predchádzanie vzniku potravinového odpadu, ktoré prispievajú k obehovému hospodárstvu, a výskytu potravinových podvodov, ako aj ďalších iniciatív prispievajúcich k vysokej úrovni zdravia rastlín a zvierat a bezpečnosti potravín a krmív.
 17. Vykonávanie opatrení v záujme ochrany zdravia ľudí, zvierat a rastlín a dobrých životných podmienok zvierat, pokiaľ ide o zvieratá, živočíšne produkty, rastliny, rastlinné produkty a ďalšie relevantné predmety prichádzajúce z tretích krajín na hranice Únie.
-

PRÍLOHA II

OPRÁVNENÉ AKCIE, KTORÝMI SA PLNÍ ŠPECIFICKÝ CIEĽ UVEDENÝ V ČLÁNKU 3 ODS. 2 PÍSM. F) TÝKAJÚCI SA EURÓPSKEJ ŠTATISTIKY

Vykonávanie politik Únie si vyžaduje vysokokvalitné, porovnateľné a spoľahlivé štatistické informácie o hospodárskej, sociálnej, územnej a environmentálnej situácii v Únii. Európska štatistika navyše umožňuje európskym občanom porozumieť demokratickému procesu a zapájať sa doň, ako aj diskutovať o súčasnom stave a budúcnosti Únie.

Spolu s nariadením (ES) č. 223/2009, a najmä s ohľadom na odbornú nezávislosť štatistických úradov a iné štatistické zásady stanovené v článku 2 uvedeného nariadenia, má program poskytovať celkový rámec na rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky na roky 2021 – 2027. Európska štatistika sa bude rozvíjať, tvoriť a šíriť podľa tohto rámca a v súlade so zásadami Kódexu postupov pre európsku štatistiku. Uvedený rámec by mal rešpektovať kritériá kvality uvedené v článku 12 ods. 1 nariadenia (ES) č. 223/2009 prostredníctvom úzkej a koordinovanej spolupráce v rámci Európskeho štatistického systému (ďalej len „ESS“).

Európska štatistika rozvíjaná, tvorená a šírená podľa tohto rámca bude prispievať k vykonávaniu politik Únie, ako sa stanovuje v ZFEÚ, a ďalej odrážať v strategických prioritách Komisie.

Cieľom ESS bude udržať a zlepšiť prostredníctvom programu úroveň excelentnosti v oblasti štatistiky. Podobne budú ročné pracovné programy zamerané na dosahovanie čo najlepších výsledkov, pričom sa zohľadnia dostupné zdroje na regionálnej a vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie.

Nepretržitý výskum a inovácia sa považujú za kľúčovú hnaciu silu modernizácie a skvalitnenia európskej štatistiky. Investície prostredníctvom viacročného pracovného programu by sa preto mali zameriavať na vývoj nových metód a metódik, ako aj skúmanie nových zdrojov údajov na tvorbu štatistiky.

Pri plnení špecifického cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. f) sa vykonávajú tieto akcie:

Hospodárska a menová únia, globalizácia a obchod

1. poskytovanie vysokokvalitnej štatistiky podporujúcej postup pri nadmernom deficite a, ak je to možné, Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a Nástroj technickej podpory, ako aj ročný cyklus Únie týkajúci sa hospodárskeho monitorovania a usmerňovania;
2. poskytovanie a podľa potreby zlepšenie hlavných európskych hospodárskych ukazovateľov;
3. poskytovanie štatistiky a metodických usmernení k štatistickému spracovaniu investičných a rozpočtových nástrojov pri podpore hospodárskej konvergencie, finančnej stability a tvorby pracovných miest;
4. poskytovanie štatistiky na účely vlastných zdrojov a odmeňovania a dôchodkov zamestnancov Únie;
5. lepšie meranie obchodu v oblasti tovaru a služieb, priamych zahraničných investícií, globálnych hodnotových reťazcov a vplyvu globalizácie na hospodárstva Únie.

Vnútorý trh, inovácie a digitálna transformácia

1. poskytovanie kvalitnej a spoľahlivej štatistiky pre vnútorý trh a kľúčové oblasti inovácií a výskumu;
2. poskytovanie obsiahlejšej a včasnejšej štatistiky o kolaboratívnom hospodárstve a vplyve digitalizácie na podniky a občanov Únie;
3. poskytovanie štatistiky na podporu európskej obrannej politiky na základe štúdií uskutočniteľnosti a náležitého zohľadnenia citlivosti štatistických údajov.

Sociálny rozmer Európy

1. poskytovanie vysokokvalitnej, včasnej a spoľahlivej štatistiky na podporu európskeho piliera sociálnych práv a politiky Únie v oblasti zručností vrátane štatistiky týkajúcej sa trhu práce, zamestnanosti, vzdelávania a odbornej prípravy, príjmov, životných podmienok, chudoby, nerovnosti, sociálnej ochrany, rodovo podmieneného násillia, nelegálnej práce a satelitných účtov v oblasti zručností;
ak je potrebný vývoj novej štatistiky, je potrebné v rámci ESS ďalej preskúmať dostupnosť údajov a uskutočniteľnosť tvorby štatistiky o satelitných účtoch v oblasti zručností a o nelegálnej práci;
2. poskytovanie štatistiky týkajúcej sa Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím;
3. obohatenie štatistiky o migrácii, a najmä o situácii a integrácii migrantov a o potrebách vzdelávania a úrovni kvalifikácií žiadateľov o azyl;
4. rozvoj modernizovaných programov sčítania obyvateľov, domov a bytov a štatistiky obyvateľstva po roku 2021;
5. poskytovanie a pravidelná aktualizácia prognóz a členenia obyvateľstva Únie.

Udržateľný rozvoj, prírodné zdroje a životné prostredie

1. monitorovanie pokroku v dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja;
2. poskytovanie vysokokvalitnej štatistiky podporujúcej Európsku zelenú dohodu vrátane ďalšieho rozvoja štatistiky na podporu energetickej stratégie, obehového hospodárstva, štatistiky týkajúcej sa klímy a stratégie pre plasty;
ak je potrebný vývoj novej štatistiky a ukazovateľov pre témy uvedené v predchádzajúcej zarážke, v rámci ESS sa ďalej preskúma dostupnosť údajov a uskutočniteľnosť tvorby štatistiky a ukazovateľov;
3. poskytovanie kľúčovej environmentálnej štatistiky a ukazovateľov, a to aj v oblasti odpadu, vody, biodiverzity, lesov, využívania pôdy a pokryvu pôdy, ako aj environmentálnych ekonomických účtov;
4. poskytovanie štatistiky o nákladnej a osobnej doprave na podporu politik Únie;
5. ďalší rozvoj ukazovateľov na monitorovanie intermodality a prechodu na ekologickejšie druhy dopravy;
6. poskytovanie včasných a relevantných údajov pre potreby spoločnej poľnohospodárskej politiky, spoločnej rybárskej politiky a politik v oblasti životného prostredia, potravinovej bezpečnosti a dobrých životných podmienok zvierat.

Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť

1. poskytovanie včasných a komplexných štatistických ukazovateľov o regiónoch vrátane najvzdialenejších regiónov Únie, mestách a vidieckych oblastiach s cieľom monitorovať a hodnotiť účinnosť politik územného rozvoja a hodnotiť územný dopad odvetvových politik;
2. intenzívnejšie využívanie geopriestorových údajov a systematické zahrnutie správy geopriestorových informácií do tvorby štatistiky;
3. preskúmanie v rámci ESS uskutočniteľnosti poskytovania a následne podpory rozvoja:
 - a) ukazovateľov v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí;
 - b) ukazovateľov v oblasti boja proti financovaniu terorizmu;
 - c) policajných a bezpečnostných štatistik.

Lepšia komunikácia o európskej štatistike a jej hodnotách jej propagáciou ako dôveryhodného zdroja v boji proti dezinformáciám

1. systematická podpora európskej štatistiky ako dôveryhodného zdroja dôkazov a uľahčenie overovateľom faktov, výskumným pracovníkom a orgánom verejnej správy pri ich využívaní európskej štatistiky v boji proti dezinformáciám;
2. posilnenie existujúceho dialógu s tvorcami a používateľmi európskej štatistiky s cieľom zlepšiť a podporiť využívanie európskej štatistiky stanovením a vykonávaním akcií na zvýšenie štatistickej gramotnosti v prospech občanov Únie vrátane podnikateľov;

3. uľahčenie prístupu používateľov k štatistike a jej lepšieho pochopenia, a to aj poskytovaním atraktívnych a interaktívnych vizualizácií, lepšie prispôsobených služieb, ako sú napríklad údaje na vyžiadanie, a samoobslužné analýzy;
4. ďalší rozvoj a monitorovanie rámca zabezpečenia kvality pre európsku štatistiku, a to aj prostredníctvom partnerského preskúmania toho, či členské štáty dodržiavajú Kódex postupov pre európsku štatistiku;
5. poskytovanie prístupu k mikroúdajom na výskumné účely v súlade s článkom 23 nariadenia (ES) č. 223/2009 a súčasné zabezpečenie najvyšších noriem v oblasti ochrany údajov a štatistickej dôvernosti.

Využívanie prínosov dátovej revolúcie a prechod na spoľahlivú, inteligentnú štatistiku

1. zintenzívnenie využívania nových digitálnych zdrojov údajov v multizdrojovom prostredí na tvorbu novej inteligentnej štatistiky v takmer v reálnom čase a so spoľahlivými algoritmi vhodnými na daný účel;
2. rozvíjanie nových prístupov s cieľom využívať údaje v súkromnej držbe prijatím výpočtových metód so zachovaním súkromia (*privacy-preserving computation*) a bezpečných viacstranných výpočtových metód (*secure multiparty computation*);
3. podpora špičkového výskumu a inovácie v oblasti oficiálnej štatistiky, a to aj využitím sietí kolektívnej spolupráce a poskytovaním európskych programov odbornej prípravy v oblasti štatistiky.

Rozšírené partnerstvá a spolupráca v oblasti štatistiky

1. posilnenie partnerstva a spolupráce ESS s Európskym systémom centrálnych bánk;
 2. podpora partnerstiev s verejnými a súkromnými držiteľmi údajov a odvetvím technológií s cieľom uľahčiť prístup k údajom na štatistické účely, integráciu údajov z viacerých zdrojov a využívanie najmodernejších technológií;
 3. posilnenie spolupráce s výskumnou a akademickou obcou, najmä pokiaľ ide o používanie nových zdrojov údajov, analýzu údajov a podporu štatistickej gramotnosti;
 4. pokračovanie spolupráce s medzinárodnými organizáciami a tretími krajinami v prospech celosvetovej oficiálnej štatistiky.
-

*PRÍLOHA III**Zoznam chorôb zvierat a zoonóz*

1. choroby zvierat uvedené v článku 5 ods. 1, článku 9 ods. 1 písm. a), b) a c) a v článku 28 nariadenia (EÚ) 2016/429;
 2. zoonózy a pôvodcovia zoonóz podľa nariadenia (ES) č. 2160/2003 a smernice 2003/99/ES;
 3. prenosné spongiformné encefalopatie uvedené v nariadení (ES) č. 999/2001.
-

PRÍLOHA IV

UKAZOVATELE

Cieľ	Ukazovateľ
Ciele stanovené v článku 3 ods. 2 písm. a)	<ol style="list-style-type: none"> Počet nových podnetov v oblasti voľného pohybu tovaru a služieb, ako aj právnych predpisov Únie v oblasti verejného obstarávania. Index prekážok obchodu so službami (<i>Services Trade Restrictiveness Index</i>). Počet návštev portálu Vaša Európa.
Cieľ stanovený v článku 3 ods. 2 písm. a) bode ii)	<ol style="list-style-type: none"> Počet prípadov nesúladu v oblasti tovaru vrátane online predaja. Počet spoločných kampaní v oblasti dohľadu nad trhom.
Cieľ stanovený v článku 3 ods. 2 písm. b)	<ol style="list-style-type: none"> Počet MSP a klastrov a organizácií podnikateľských sietí, ako aj organizácií na podporu podnikania, ktoré dostávajú podporu z programu, najmä v oblasti internacionalizácie, digitalizácie a udržateľnosti. Počet podporovaných spoločností, ktoré uzatvorili obchodné partnerstvá. Počet podnikateľov, ktorí využívajú prínosy schém mentorstva a mobility, vrátane mladých a nových podnikateľov a žien podnikateľiek, ako aj iných osobitných cieľových skupín.
Cieľ stanovený v článku 3 ods. 2 písm. c) bode i)	<ol style="list-style-type: none"> Podiel uplatňovania európskych noriem ako vnútroštátnych noriem členskými štátmi v pomere k celkovému počtu platných európskych noriem.
Cieľ stanovený v článku 3 ods. 2 písm. c) bode ii)	<ol style="list-style-type: none"> Percentuálny podiel medzinárodných štandardov finančného výkazníctva a medzinárodných audítorských štandardov schválených Úniou.
Cieľ stanovený v článku 3 ods. 2 písm. d) bode i)	<ol style="list-style-type: none"> Index spotrebiteľských podmienok.
Cieľ stanovený v článku 3 ods. 2 písm. d) bode ii)	<ol style="list-style-type: none"> Počet stanovísk a odpovedí na verejné konzultácie v oblasti finančných služieb od prijímateľov.
Cieľ stanovený v článku 3 ods. 2 písm. e)	<ol style="list-style-type: none"> Počet úspešne vykonaných vnútroštátnych veterinárnych a fytozdravotných programov vrátane počtu úspešne vykonaných núdzových opatrení týkajúcich sa škodcov rastlín a chorôb zvierat.
Cieľ stanovený v článku 3 ods. 2 písm. f)	<ol style="list-style-type: none"> Vplyv štatistiky uverejnenej na internete: počet odkazov na internete a pozitívnych/negatívnych názorov